

Samuyeli Firindena Manga Dawudaa Fe Taruxuna

Kitabun yireni ito, Samuyeli Firinden Dawudaa mangayaan nan ma fe falama, naxan findixi Isirayila bɔxɔn manga firinden na, naxan yi gbo e mangane birin xa. A feene rabaxi nɛn jɛɛ wuli keden benun Marigi Yesu xa bari. A fɔlɔma Dawudaa wugan nan ma, a to Sɔli nun a dii xɛmɛn Yonatan faxa feen mɛ, a mɔn a yitama nɛn Dawuda findi mangan na kii naxan yi keli Yuda bɔnsɔnni. Sɔli a dii xɛmɛn yi mangayaan liga kɔmɛn fɔxɔn bɔnsɔnne xunna waxati dando yi. A to faxa, na bɔnsɔnne yi bira Dawuda fɔxɔ ra, e yi a sugandi mangan na. Nayi, Dawuda yi dɔxɔ Isirayila bɔnsɔn fu nun firinne xunna. Samuyeli Firinden sora dɔnxɛne, ne fe dɔnxɛne nan falama lan Dawudaa mangayaan ma.

Kitabun yireni ito yi, Manga Dawuda yitaxi en na nɛn luxun mi naxan yi. A a gboon nun a sɛnbɛn nan yitama en na, koni a kala xɔnne fan mi luxunxi en ma, e nun gbalo feen naxanye a denbayaan sɔtɔ. Dawudaa taruxuna a yitama en na nɛn muxun sɛnbɛn sɔtɔma kii naxan yi, a na a ti a kala xɔnne ra, a yi yulubi xafarin xandi Ala ma.

Dɔnxɛn na, a gbɛngbenna, Dawuda findi misali faɲin nan na Isirayila yamaan xa waxati xɔdɛxɛne yi, Ala naxan nafaxi a yamaan ma. Nayi, Ala yi dɛ xuiin tongo Dawuda xa, fa fala “I ya mangayaan nun i ya denbayaan luma nɛn n yɛtagi habadan, bayo i ya mangayaan sɛnbɛn luma nɛn habadan.”

(Samuyeli Firindena 7.16) Ala Yesu nan nafa na falan nakamalideni, Yesu yi yate Dawudaa dii xemen na layiri nenēn kui (Na feen seβexi Matiyu 20.29-34 kui e nun 21.9).

Dawuda yi Sōli faxa feen me

¹ Sōli faxa xanbini, Dawuda Amalekine nōxina, Dawuda yi fa lu Sikilaga taani xi firin. ² Xi saxande lōxōni, banxulanna nde yi fa, sa keli Sōli a gali malandeni. A dugine yibōxi, burunburunna a xunni sununa fe ra. A to Dawuda fēman li, a yi a xinbi sin bōxōn ma. ³ Dawuda yi a maxōdin, a naxa, “I kelixi minēn?” A yi a yabi, a naxa, “N nan n gixi Isirayila ganla nan ma.” ⁴ Dawuda yi a fala a xa, a naxa, “A yēba n xa naxan danguxi.” Xemen yi a yabi, a naxa, “Isirayila sofa ganla bata a gi yengēni, sofa wuyaxi bata faxa. Hali, Sōli nun a diin Yonatan bata faxa.” ⁵ Banxulanna naxan faxi xerayaan na, Dawuda mōn yi na maxōdin, a naxa, “I a kolonxi di, a Sōli nun a dii xemen Yonatan bata faxa?” ⁶ Banxulanna yi a yabi, a naxa, “N yi Gilibowa geyaan nan fari, n yi Sōli to, a tanban tixi a bun, a yi gbētēnxi yaxune wontorone nun soo ragine xōn. ⁷ A to a firifiri, a yi n to, a yi n xili. N yi a yabi, n naxa, ‘N tan ni i ra.’ ⁸ A yi n maxōdin a nde n tan na. N yi a fala a xa a Amalekin nan n tan na. ⁹ Nayi, a yi n yamari a n xa fa a faxa, bayo a yi sōxōlexi, hali a mōn to yi nēnē. ¹⁰ Nayi, n yi n maso a ra, n yi a faxa, bayo n yi a kolon a a mi yi kisima a biradeni. Na xanbi ra, mangana, n yi a mangaya taxamasenna ba a xun na. N yi a yiirasoon ba a yiin na. N bata fa e ra i xōn.”

¹¹ Dawuda yi a dugine yibo a ma. Naxanye birin yi a fema, ne fan yi na liga. ¹² E yi saya feene liga, e wuga, e sun han jinbanna Sɔli nun a diin Yonatan ma fe ra e nun Alatala sofane nun Isirayila kaan naxanye faxaxi yengeni.

¹³ Na xanbi ra, Dawuda yi a fala banxulanna xa naxan faxi xeraan na, a naxa, “Nde i tan na?” A yi a yabi, a naxa, “Amalekin naxan dɔxi yamanani ito yi, na nan ma diin n tan na.” ¹⁴ Dawuda yi a fala, a naxa, “I mi gaxu mangan faxe Alatala bata yi naxan sugandi?” ¹⁵ Dawuda yi a sofa keden xili, a yi a fala, a naxa, “Siga, i yi sa a faxa.” Sofaan yi Amaleki kaan garin, a yi a faxa. ¹⁶ Dawuda yi a fala Amaleki kaan ma, a naxa, “I tan nan i faxa feen nagidixi, i yi i yete yalagi, i naxa, ‘N tan nan Alatalaa manga sugandixin faxaxi.’ ”

Dawuda yi e wuga

¹⁷ Dawuda yi saya sigini ito sa Sɔli nun a diin Yonatan xa. ¹⁸ A yi yamarin fi a Yuda kaane xa e maxaran na sigin ma naxan xili “Xalimakuli Sigina.” A sebexi kedɪn kui naxan yi xili Tinxin Muxuna kedina.

¹⁹ Isirayila sofa kendene bata faxa a geyane fari. A mato sofane faxaxi kii naxan yi!

²⁰ A nama fala Gati taani,
na xibarun nama fala Asikalɔn kirane xɔn,
alogo Filisitine sungutunne nama sewa,
alogo Ala kolontarene sungutunne nama jaxan.

²¹ Xiila nun tulen nama fa fa Gilibowa geyane fari,
xee sabatila nama fa lu e ma,
bayo sofane ye masansan wure lefane e rayagi
menna nin,
Sɔli ye masansan wure lefana,

turen yi ba soε a ma.

²² Yonatan ma xalimakunla mi yi xεtεma
yaxu faxa daxin yεtagi,
yaxun sεnbεn yεtagi.

Sɔli a silanfanna yi a wanla rakamalima.*

²³ Sɔli nun Yonatan yi rafan yamaan ma ki fajni
e siimayaan birin yi,
hali e sayani, e mi fatε.

E yi xulun singbinna xa,
e sεnbεn yi gbo yatan xa.

²⁴ Isirayila ɲaxanle, ε Sɔli wuga.
A yi ε maxidima nεn dugi fajini,
a xεmaan sa ε dagine ra.

²⁵ A mato,
sofa sεnbεmane bata faxa yεngeni!
Yonatan bata faxa geyane fari!

²⁶ N bɔɲεn sunuxi i ya fe ra,
Yonatan, n tada, n xɔyi kεndεna.
I ya xanuntanyaan yi rafan n ma,
dangu ɲaxanle gbeen na.

²⁷ A mato, sofa sεnbεmane bata faxa!
Sofa fangamane bata raxɔri!

2

Dawuda yi findi Yuda mangan na

¹ Na feene dangu xanbini, Dawuda yi Alatala maxɔdin, a naxa, “N lan n xa siga Yuda taana nde yi ba?” Alatala yi a yabi, a naxa, “Ɔn.” Dawuda yi a maxɔdin, a naxa, “N sigan minεn?” Alatala yi a yabi, a naxa, “Xebiron yi.” ² Dawuda yi siga e nun a ɲaxalan firinne, Axinowami, Yεsεreli

* **1:22:** Silanfanna: Sofane yεngεso dεgεmana.

kaana e nun Abigayili, Nabali Karemele kaana kaja gilena. ³ A yi a fəxərabirane fan nun e denbayane xali, e sa dəxə Xebiron nabilinni.

⁴ Nayi, Yuda bənsənnə muxune yi fa Xebiron yi alogo e xa Dawuda findi Yuda mangan na.

E to a fala Dawuda xa a Yabəsi-Galadi kaane bata yi Səli maluxun, ⁵ a yi xərane rasiga a faladeni e xa, a naxa, “Alatala xa ε baraka ε to Səli maluxunxi ε kanna, ε hinanna mayita a mabinni. ⁶ Ala xa Alatala fan ε suxu hinanna nun lannayani. N tan fan fanma ε ra nən, bayo ε na nan ligaxi. ⁷ Iki, ε səbε so, ε wəkilε. E kanna Səli bata faxa, Yuda kaane n tan nan sugandixi mangan na e xun na.”

Yiseboseti yi findi Isirayila mangan na

⁸ Abineri, Neri a dii xəmənə, Səli a sofa kuntigin bata yi Yiseboseti suxu. Yiseboseti, Səli a dii xəmən nan yi a ra. Abineri yi a xali Maxanayin taani. ⁹ A yi a dəxə mangan na Galadi xun na e nun Asuri nun Yəsəreli nun Efirami nun Bunyamin nun Isirayila birin xun na. ¹⁰ Yiseboseti, Səli a dii xəmən findε Isirayila mangan na, a bata yi jεε tonge solomasεxε sətə. A jεε firin nan ti mangayani. Koni Yuda bənsənnə bata yi bira Dawudaa mangayaan fəxə ra. ¹¹ Dawuda jεε solofere e nun kike sennin nan ti mangayani Xebiron yi Yuda bənsənnə xun na.

Yengen Yuda nun Isirayila tagi

¹² Neri a dii xəmənə Abineri nun Səli a dii xəmən Yiseboseti a walikene yi keli Maxanayin taani, e siga Gabayon taani. ¹³ Seruyaa dii xəmən Yowaba nun Dawudaa walikene fan yi kiraan suxu. E yi naralan Gabayon ige dəxədeni. Ndee yi lu ige

dɔxɔden fɔxɔ kedenni, ndee fan yi lu fɔxɔ kedenni.
¹⁴ Abineri yi a fala Yowaba xa, a naxa, “Banxulanna ndee xa keli, e yengen so en yetagi.” Yowaba yi a yabi, a naxa, “E xa keli.” ¹⁵ Sofane yi keli, e yi tengε muxu fu nun firin yi Bunyamin bɔnsɔnni, Sɔli a dii xεmεn Yiseboseti xa, muxu fu nun firin yi Dawudaa walikene ye. E e maso e bode ra.
¹⁶ Birin yi a yenge so boden suxu a xunna ma, a yi a sɔxɔn a jɛnsɛnni silanfanna ra, e birin yi bira e bode xɔn. E na yiren xili sa, “Fanye Xεεna” Gabayon yamanani. ¹⁷ Na lɔxɔni, yenge gbeen yi keli. Dawudaa walikene yi Abineri nun Isirayila kaane nɔ na yengeni.

¹⁸ Seruyaa dii saxanne Yowaba nun Abisayi nun Asaheli nan yi menni. Asaheli yi xulun alo bolena,
¹⁹ a yi Abineri sagatanma, a mi yi xεtεma a fɔxɔ ra, a mi siga a yiifanna ma hanma a kɔmɛnna ma.
²⁰ Abineri yi a xanbi rato, a yi a fala, a naxa, “I tan Asaheli nan a ra ba?” A yi a yabi, a naxa, “N tan na a ra.” ²¹ Abineri yi a fala a xa, a naxa, “Siga yiifanna ma hanma kɔmɛnna ma, i sa banxulanna nde yenge, i yi a yenge yi se tongoxine ba a yii.” Koni Asaheli mi yi waxi xεtε feni Abineri fɔxɔ ra.
²² Abineri mɔn yi a fala Asaheli xa, a naxa, “Xεtε n fɔxɔ ra. Nanfe a lige n xa i bɔnbɔ, n yi i faxa? Na xanbi ra, n mi fa nɔε i tada Yowaba yetagi toε.”
²³ Koni Asaheli mi tin kiraan masare. Nayi, Abineri yi a sɔxɔn a kuini tanban xunna boden na, tanban yi sa mini Asaheli fari. A bira, a faxa. Naxanye birin yi fama Asaheli faxaxin biradeni, ne yi ti menni.

²⁴ Yowaba nun Abisayi yi bira Abineri fɔxɔ ra. Sogen bira waxatin naxan yi, e yi fa Ama geyaan

fari, Giyahi yetagi, Gabayon tonbonna kiraan xən.
²⁵ Bunyamin sofane yi e malan Abineri xanbi ra, e findi ganla ra e ti geyaan xun tagi. ²⁶ Abineri yi Yowaba xili, a yi a fala a xa, a naxa, “Silanfanna luyε faxan tiyε tun ba? I mi a kolon a na rajanna naxuma ayi nən? I luma han waxatin mundun, i mi a fala yamaan xa a e xa xεtε en ngaxakedenne fəxə ra?” ²⁷ Yowaba yi yabin ti, a naxa, “N bata n kəlb habadan Ala yi, xa i mi yi falan ti nun, n ma muxune mi yi xεtεma ε fəxə ra han tila xətənni.” ²⁸ Yowaba yi xətaan fe. A sofane yi xεtε Isirayila kaane fəxə ra, e yi yengen dan.

²⁹ Abineri nun a sofane yi sigan ti kəena ngaan na Araba yamanani. E Yuruden baani gidi, e Bitiron birin yigidi e sa Maxanayin taan li. ³⁰ Yowaba xεtεxina Abineri fəxə ra, a yi yamaan birin malan, Dawudaa walikεen muxu fu nun solomanaanin yi dasaxi e nun Asaheli. ³¹ Koni Dawudaa muxune bata yi muxu kεmε saxan e nun tonge sennin faxa Bunyamin bənsənna muxune nun Abineri a muxune ra. ³² E fa Asaheli ra, e yi a maluxun a fafe gaburun na Bεtεlemi yi. Na xanbi ra, Yowaba nun a muxune yi sigan ti kəena ngaan na, e sa so Xebiron yi xətən deni.

3

Dawuda diin naxanye bari Taruxune Singen 3.1-4

¹ Yengen bu nən Səli a denbayaan nun Dawudaa denbayaan tagi han! Dawuda sənben yi gboma ayi nən tun, Səli a denbayaan tan sənben yi lu janje.

² Dawuda yi dii xεmεne sətə Xebiron taani. A dii

singen yi xili nɛn Aminon, naxan nga yi Yeserele kaana Axinowami ra. ³ A diin firindena, Kileyabi, naxan nga yi Abigayili ra, Karemele kaan Nabali a kaja gilena. A diin saxandena, Abisalomi, naxan nga findi Gesuri taan Manga Talamayi a dii tɛmɛn Maka ra. ⁴ A diin naanindena, Adoniya, naxan nga findi Xagiti ra, a diin suulundena, Sɛfati, naxan nga yi Abitali ra. ⁵ A dii sennindena, Yitireyami, Dawudaa naxanla Egelaa dii xɛmɛna. Diini itoe nan sɔɔ Dawuda xa Xebiron yi.

Abineri yi a mɛ Yiseboseti ra

⁶ Yɛngɛn waxatini Sɔli a denbayaan nun Dawudaa denbayaan tagi, Abineri sɛnbɛn yi gbo ayi Sɔli a muxune xun na. ⁷ Konyi naxanla* nde yi Sɔli yii naxan yi xili Risipa, Ayaa dii tɛmɛna. Yiseboseti yi a fala Abineri xa, a naxa, “Nanfera ɛ nun n baba konyi naxanla sigaxi ɛ sa kafu?” ⁸ Yiseboseti a falan yi Abineri xɔlɔ kati, a yi a yabi, a naxa, “I n mirixi Yuda bɔnsɔnna baren nan na ba? To, n walima tinxinna nin i baba Sɔli a denbayaan xa, e nun a ngaxakedenne nun a xɔyine, n mi i so Dawuda yii. I fa n mafalama naxanli ito nan ma fe ra to? ⁹ Alatala xa tɔrɔ naxin sa n fari xa n mi a liga Dawuda xa alo Alatala layirin tongoxi a xa kii naxan yi, ¹⁰ a to a fala, a a mangayaan bama nɛn Sɔli a denbayaan yii, a yi Dawuda dɔxɔ mangan na Isirayila xun na e nun Yuda, keli Dan ma han sa dɔxɔ Beriseba ra.” ¹¹ Bayo Yiseboseti yi gaxuxi Abineri yɛɛ ra, a mi nɔ a fala keden peen yabɛ.

* **3:7:** Konyi naxanle sariyan sɛbɛxi Xɔrɔyaan 21.7-11 kui. Konyin na a ra, a naxan sɔɔ a naxanla ra.

12 Abineri yi xerane rasiga a faladeni Dawuda xa, a naxa, “Nde gbee yamanan na? En layirin xidi en tagi, n na i maliye nen Isirayila birin yi lu i foxo ra.” 13 Dawuda yi a yabi, a naxa, “N tinxi, n layirin xidi en tagi, koni n fe keden nan maxodinxi i ma, i mi fa n yetagin toma, fo i na fa Mikali ra, Söli a dii temena, i nema fe n fema.” 14 Dawuda yi xerane rasiga a faladeni Söli a dii xemen Yiseboseti xa, a naxa, “N ma naxanla Mikali so n yii, n Filisiti xeme keme banxulan naxan futu se ra.” 15 Nayi, Yiseboseti yi sa Mikali ba a xemen Palitiyeli yii, Layisi a dii xemena. 16 A xemen wugamatöon yi bira a foxo ra han Baxurin taani. Nayi, Abineri yi a fala a xa, a naxa, “Xete i konni.” A yi xete.

17 Abineri nun Isirayila fonne yi falan ti, a yi a fala e xa, a naxa, “E waxi nen Dawuda xon mangayani xabu to mi a ra, 18 awa, a liga waxatin ni i ra, amasoto Alatala bata falan ti Dawudaa fe yi, a naxa, ‘N nan n ma yamaan xoroyama, Isirayila, n ma walikenen Dawuda nan xon Filisitine yii e nun yaxun bonne.’ ” 19 Abineri mon yi falan ti Bunyamin kaane fan xa. Na xanbi ra, a sa rali Dawuda ma Xebiron yi, naxan birin nafan Isirayila kaane ma e nun Bunyamin bönsonna muxune ma. 20 A yi fa Dawuda fema Xebiron yi, muxu moxone biraxi a foxo ra, Dawuda yi donse donna naxanaxani ton Abineri xa e nun muxun naxanye yi a foxo ra. 21 Abineri yi a fala Dawuda xa, a naxa, “N kelima nen, n siga, n sa Isirayila birin malan n kannan senben bun ma, mangana. E layirin fenma nen e nun ne tagi, i mangayaan liga yiren birin yi alo i waxi a xon kii naxan yi.” Dawuda yi tin Abineri yi

sigā bəɲε xunbenli.

Yowaba yi Abineri faxa

²² Na dangu xanbini, Yowaba nun Dawudaa muxune yi fa sa keli yeŋɛni, e yi fa yeŋɛ yi se tongoxi wuyaxi ra e yii. Abineri mi yi fa Dawuda fɛma Xebiron yi, bayo Dawuda tin nɛn a yi sigā bəɲε xunbenli. ²³ Yowaba fa waxatin naxan yi e nun ganla naxan yi a fəxə ra, e yi a fala a xa a Neri a dii xɛmɛna Abineri bata yi fa mangan fɛma, a yi a lu a sigā bəɲε xunbenli. ²⁴ Yowaba yi sigā mangan konni, a yi a fala mangan xa, a naxa, “I nanse ligaxi? Abineri yi fa i konni, i yi a lu a sigā bəɲε xunbenli? ²⁵ Anu, i a kolon a Neri a dii xɛmɛna Abineri faxi i yanfadani alogo a xa i sigā kiin nun i xɛtɛ kiin kolon e nun i naxan ligama.” ²⁶ Yowaba keli xanbini Dawuda konni, a yi xɛrane rasiga Abineri ɲɛɲɛ xən, ne yi sa a li fə Sira ige dəxədeni, e sa fa a ra. Dawuda mi yi a kolon. ²⁷ Abineri xɛtɛ waxatin naxan yi Xebiron yi, Yowaba yi a xili taan so dɛɛn dɛxən, alo a wundo falan nan tima a xa. A yi a səxən mɛnni a kuini, alogo a xa a xunyɛna Asaheli gbee faxan ɲəxə.

²⁸ Dawuda to a mɛ naxan danguxi, a yi a fala, a naxa, “Alatala a kolon n tan nun n ma mangayaan mi findixi Neri a dii xɛmɛna Abineri faxa feen sabun na mumɛ! ²⁹ Na goronna xa dəxə Yowaba nun a denbayaan xun ma. Muxuna nde xa lu Yowabaa denbayani kərəsilaan luyɛ naxan ma hanma dogonfonna, hanma naxan sigan tiyɛ dunganna ra, hanma e faxa silanfanna ra, hanma donse mi naxan yii.” ³⁰ Yowaba nun a tada

Abisayi Abineri faxa na kii nin, amasɔto a bata yi e xunyena Asaheli faxa Gabayon yi yengeni.

³¹ Dawuda yi a fala Yowaba xa e nun yamaan naxan yi biraxi a fɔxɔ ra, a naxa, “E ε dugine yibo, ε kasa benbɛli dugine ragodo ε ma sununi, ε Abineri saya feen liga.” Manga Dawuda yeteen yi bira binbin fɔxɔ ra. ³² E yi Abineri maluxun Xebiron yi. Mangan yi a xuini te, a wuga, yamaan birin yi wuga. ³³ Mangan yi saya sigin sa Abineri xa, a naxa,

“Abineri yi lan ba a faxa
alo xaxilitarena?

³⁴ I yiine mi yi xidixi,
i sanne mi yi xidixi.

Anu, i bata faxa
alo muxu faxane na muxun naterena.”

Yamaan birin mɔn yi Abineri wuga. ³⁵ Na xanbi ra, e yi e maso Dawuda ra alogo e xa donseen so a yii, sogen mɔn yi na, koni Dawuda yi a kɔlɔ, a naxa, “Ala xa tɔrɔya jaxin sa n fari xa n donseen don benun sogen bira waxatini.” ³⁶ Yamaan birin yi na kolon, na yi rafan birin ma. ³⁷ Nayi, Yuda yamaan birin nun Isirayila kaane yi a kolon a mangan xa mi yamarin fixi alogo Neri a dii xemena Abineri xa faxa. ³⁸ Dawuda mɔn yi a fala a walikene xa, a naxa, “E a kolon ba fa fala a Isirayila kuntigi gbeena nde bata faxa to? ³⁹ Hali mangan to n na, n senben jaxin na a ra iki. Muxune itoe, Seruyaa dii xemene dangun na. Alatala yeteen xa e tɔrɔ e to faxani ito tixi.”

4

Yiseboseti faxa fena

¹ Səli a dii xεmεn Yiseboseti to a mε a Abineri bata yi faxa Xebiron yi, a yii xudin yi tuyε ayi, gaxun yi Isirayila kaane birin suxu. ² Gali kuntigi firin yi Səli a dii xεmεn yii, Banaha nun Rekabu. Rimən Beroti kaan nan ma dii xεmε yi e ra, Bunyamin bənsənni. ³ Amasətə Beroti kaane yi yatεxi nən alo Bunyamin bənsənna, Beroti kaane bata yi fa, e dəxə Gitayin taani, e dəxi dənaxan yi han to.

⁴ Səli a dii xεmεn Yonatan ma dii xεmεna nde yi na naxan yi lebutεnxi. A ηεε suulun nan yi a ra Səli nun Yonatan faxa feen xibarun yi fama waxatin naxan yi, sa keli Yεsεreli taani. Na nan a liga, dii ngana nde yi a tongo mafurεn, a yi bira, a yi findi sanmadəntəən na, a tan diin yi xili nən Mefiboseti.

⁵ Beroti kaan Rimən ma dii xεmεne, Rekabu nun Banaha yi siga Yiseboseti konni soge xələni, e yi a li xiye yanyin na. ⁶ E so han banxin tagini alo e yi murutun nan tongoma, e yi Yiseboseti səxən a kuini. Na xanbi ra, Rekabu nun a xunyεn Banaha yi e gi. ⁷ E soε banxini, mangana a matabun saden ma, e yi a səxən, e a faxa. E a xunna xaba a dε, e yi a xunna suxu e yii, e siga yire xunkuyeni Araba kiraan xən ma. ⁸ E yi Yiseboseti xunna xali Manga Dawuda fεma Xebiron yi, e yi a fala a xa, e naxa, “Yiseboseti xunna nan ito ra, Səli a dii xεmεna, i yaxuna, naxan yi wama i faxa feni. To, Alatala bata i gbeen ηəxə Səli nun a xanbin na.” ⁹ Dawuda yi a fala Beroti kaan Rimən ma dii xεmεne xa, Rekabu nun a xunyεn Banaha, a naxa, “N bata n kələ habadan Alatala yi, a tan naxan n ba tərən birin yi. ¹⁰ Naxan a fala n xa, a naxa, ‘Səli bata faxa,’ naxan yi laxi a ra a a bata xibaru fajin nali n ma, n na a suxu nən, n yi a faxa

Sikilaga yi, alogo a xa na xibaru faɲin saranna sɔtɔ. ¹¹ Naxudene muxu tinxinxin faxa waxatin naxan yi banxini a saden ma, iki n mi a wunla maxɔdinɲe ε ra ba, n yi ε ɲan bɔxɔn fari?” ¹² Dawuda yi yamarin fi a sofa banxulanne ma e xa Rekabu nun a xunyɛn Banaha faxa. Na xanbi ra, e yi e yiine nun e sanne bolonɲe a ra, e yi e singan Xebiron ige ramaradeni. E yi Yiseboseti xunna maluxun Neri a diina Abineri gaburun na Xebiron yi.

5

Dawuda yi findi mangan na Isirayila xun na Taruxune Singen 11.1-9

¹ Isirayila bɔnsɔnne birin yi fa Dawuda fɛma Xebiron yi. E yi a fala, e naxa, “En wuli keden fasa keden. ² A fɔlɔni, Sɔli yi nxɔ mangan na waxatin naxan yi, i tan nan yi tixi Isirayila ganla yɛɛ ra. Alatala bata yi a fala i xa, a naxa, ‘I tan nan findima n ma yamana Isirayila kantan muxun na, i findi e yɛɛratiin na.’ ” ³ Nayi, Isirayila fonne birin yi fa mangan fɛma Xebiron yi, Manga Dawuda yi layirin tongo e xa Xebiron yi Alatala yɛtagi. E yi turen sa a xunni a dɔxɔ feen na Isirayila mangan na.

⁴ Dawuda findi mangan na a ɲɛɛ tonge saxanden nan ma, a yi ɲɛɛ tonge naanin ti mangayani. ⁵ A yi mangayaan liga Yuda xun na Xebiron yi ɲɛɛ solofere kike sennin, a yi ɲɛɛ tonge saxan nun saxan ti mangayani Yuda nun Isirayila birin xun na Yerusalɛn yi.

Dawuda yi Yerusalɛn taan nɔ

⁶ Manga Dawuda nun a fəxərabirane yi siga Yerusalən xili ma. Yebusu kaan naxanye yi na yamanani, ne yi a fala Dawuda xa, e naxa, “I mi soε be, bayo hali danxutəne nun sankalatəne nəε i kedε nən.” Nanara, e mirixi a ma, e naxa, “Dawuda mi nəε soε be.” ⁷ Koni, Dawuda yi Siyon yinna suxu a sənbeni, a naxan xili sa Dawudaa Taana. ⁸ Na ləxəni, Dawuda yi a fala, a naxa, “Naxan yo waxi Yebusu kaane nə feni, fə na kanna xa siga kiraan nan xən naxan gixi sa lan igen ma alogo a yi e masətə, Dawuda yi na ‘sankalatəne nun danxutəne’ rapaxu.” Nanara, a falama a “Danxutəne nun sankalatəne” mi soma Ala Batu Banxini. ⁹ Dawuda yi dəxə taan yire makantanxini, a yi mən xili sa a Dawudaa Taana. Na xanbi ra, Dawuda yi mənna nun na rabilinna ti keli Milo gbingbinna ma siga han taa tagini. ¹⁰ Nayi, Dawuda sənben yi lu gbo ayi tun, bayo Alatala yi a xən, Ala Sənben Birin Kanna.

*Dawudaa mangayaan yi baraka
Taruxune Singen 14.1-2*

¹¹ Tire taan mangan Xurami yi xerane rasiga Dawuda ma, e yi suman wudin xali na e nun wudi rawanle nun gεmε masonle naxanye manga banxin ti Dawuda xa. ¹² Dawuda yi a kolon a Alatala yatin nan a findixi mangan na Isirayila xun na, a yi a mangayaan sənbe so masətə a yamana Isirayila fe ra. ¹³ A keli xanbini Xebiron yi, Dawuda mən yi konyi paxanla* ndee nun paxanla ndee fen Yerusalən yi, a mən yi dii xεmεne nun dii

* **5:13:** Konyi paxanle sariyan sεbexi Xəɾəyaan 21.7-11 kui. Konyin nan ne ra, a naxanye sətə a paxanla ra.

təmene sətə. ¹⁴ Naxanye sətə a xa Yerusalən yi, ne xinle ni itoe ra: Samuwa nun Sobaba nun Natan nun Sulemani ¹⁵ nun Yibixari nun Elisuwa nun Nefegi nun Yafiya ¹⁶ nun Elisama nun Eliyada nun Elifeleti.

*Dawuda yi Filisitine nɔ
Taruxune Singen 14.8-16*

¹⁷ Filisitine yi a mε a Dawuda bata yi findi man-gan na Isirayila xun na, e birin yi siga a fendeni. Dawuda yi na mε, a yi so yire makantanxini. ¹⁸ Filisitine yi fa, e xuya ayi Refa lanbanna birin yi. ¹⁹ Dawuda yi Alatala maxədin, a naxa, “N xa siga Filisitine xili ma ba? I e soε n yii ba?” Alatala yi a yabi, a naxa, “Siga, bayo n Filisitine soma nən i yii.” ²⁰ Nayi, Dawuda yi siga Baali-Perasimi yi, a Filisitine nɔ dənaxan yi. A yi a fala, a naxa, “Alatala bata n yaxune raxuya ayi n yεε ra, alo fufaan gbiligbinla kalan kii naxan yi.” Nanara, e mənna xili sa Baali-Perasimi.† ²¹ E yi e suxurene rabejin mənni, Dawuda nun a fəxərabirane yi e xali.

²² Filisitine mən yi te, e dəxə Refa lanbanna birin yi. ²³ Dawuda mən yi Alatala maxədin. Alatala yi a fala a xa, a naxa, “I nama te, dangu e xanbi ra, i yi i maso e ra fətənnə dε. ²⁴ I na siga ti xuiin mε wudine kondene yi, i keli e yεngɛdeni mafuren, bayo Alatala nan tima i yεε ra, a Filisiti ganla nɔ i xa.” ²⁵ Alatala naxan yamari Dawuda ma, a na liga, a Filisitine nɔ, a lu e faxε keli Geba han sa dəxə Geseri taan na.

† **5:20:** 5.20Baali-Perasimi bunna nən fa fala, “Halagin Kanna.”

6

Eyi Layiri Kankiraan xali Taruxune Singen 13.1-14

¹ Dawuda mən yi Isirayila sofa sənβemane birin malan, muxu wuli tonge saxan. ² Na ganla yi biraxi a fəxə ra, a siga Baala taani Yuda yi, alogo a xa sa Alaa Kankiraan* tongo, Ala xinla nan na kankiraan ma, Alatala Sənβen Birin Kanna, naxan dəxi maleka gubugubu kan sawurane tagi. ³ E yi Alaa Kankiraan sa wontoro nənən kui keli Abinadabo a banxini geyaan fari. Wusa nun Axiyo, Abinadabo a dii xəmene nan yi wontoro nənən nagima. ⁴ E yi a tongo Abinadabo a banxini geyaan fari, Axiyo yi sigama a yεε ra. ⁵ Dawuda nun Isirayila yamaan birin yi sewan mayitama Alatala ra, e maxaseen sifan birin maxama, alo bəlonna nun kondenna nun tanbanna nun kariɲanna nun maxase gbεεye.

⁶ E to Nakon ma lonna li, Wusa yi a yiini bandun, a Alaa Kankiraan suxu, bayo ɲingene bata yi salaxun. ⁷ Nayi, Alatala yi xələ a ma han! A yi a faxa na xaxilitareya wanla fe ra. Wusa yi faxa mənni, Alaa Kankiraan fεma. ⁸ Alatala to Wusa niin ba, a faxa. Nayi, Dawuda yi xələ han, e yi mən xili sa “Wusa halagidena” han to. ⁹ Na ləxəni, Dawuda yi gaxu Alatala yεε ra, a yi a fala, a naxa, “Alatalaa Kankiraan soma di n konni?” ¹⁰ Nayi, a yi tondi Alatalaa Kankiraan xalε a konni, Dawudaa Taani. A yi a xali Obedi-Edən Gati kaana banxini. ¹¹ Alatalaa Kankiraan yi lu Obedi-Edən

* **6:2:** 6.2Alaa Layiri Kankirana fe mən seβexi Xəɾəyaan 25.10-22 kui.

Gati kaana banxini kike saxan, Alatala yi barakan sa Obedi-Edɔn nun a denbayaan birin ma fe yi.

*Layiri Kankiraan Yerusalen yi
Taruxune Singen 15.25-16.3*

¹² E sa na fala Manga Dawuda xa a Alatala bata barakan sa Obedi-Edɔn ma denbayaan birin ma fe yi e nun a gbeen seen naxanye birin na masɔɔ Alaa Kankirana fe ra. Nayi, Dawuda yi Alaa Kankiraan tongo Obedi-Edɔn yi, a siga a ra Dawudaa Taani sɛwani. ¹³ Alatalaa Kankiraan xali muxune na yi e sanna yɛ sennin tongo, Dawuda yi jinge keden nun jinge dii raturaxi keden nan bama saraxan na. ¹⁴ Dawuda yi a bodon a sɛnɛn birin na Alatala yɛtagi, a yi maxidixi saraxarali domain nan gbansan yi. ¹⁵ Dawuda nun Isirayila yamaan birin yi fa Alatalaa Kankiraan na Yerusalen yi, jaxaxaxan nun xɔta xuine yi.

¹⁶ Alatalaa Kankiraan yi soma Dawudaa Taani waxatin naxan yi, Sɔli a dii tɛmɛn Mikali yi a matoma banxin foye soden na, a yi Manga Dawuda to tugaɲɛ ayi, a bodonma Alatalaa Layiri Kankiraan yɛtagi. Na ma, Mikali yi Dawuda rapaxu a bɔɲɛni.

¹⁷ Na xanbi ra, e fa Alatalaa Kankiraan na, e yi a dɔxɔ bubuni, Dawuda naxan yelan a xili yi, Dawuda yi saraxa gan daxine nun bɔɲɛ xunbeli saraxane ba Alatala xa. ¹⁸ Dawuda yelin saraxa gan daxine nun bɔɲɛ xunbeli saraxane bɛ waxatin naxan yi, a yi duba Isirayila yamaan xa Alatala Sɛnɛn Birin Kanna xinli. ¹⁹ A mɔn yi donseene yitaxun Isirayila yamaan birin na, xɛmɛn nun jaxanla, birin yi burun sɔɔ e nun tamaro bogi

xare rafalaxin nun naxun danna rafalaxin xundi keden keden. Na xanbi ra, birin yi siga a konni.

²⁰ Dawuda yi xete a duba a denbayaan xa, Söli a dii temen Mikali yi menni a ralandeni. A yi a fala, a naxa, “Binyen mundun yi a ra to Isirayila mangan to yi a yete yitama a walike naxanle nun a walike xemene ra, alo fuyantenna a lige kii naxan yi.” ²¹ Dawuda yi Mikali yabi, a naxa, “N na a ligaxi Alatala nan yetagi naxan n sugandixi i baba nun a denbayaan birin xa, a n findi Isirayila kuntigin na, a yamana, n nan n ma sewan yitaxi na nan na. ²² N wama nen n xa rapaxu dangu na ra, n yi n yete magodo n yete yetagi. Koni, walike naxanle n binyama nen i naxanye fe falaxi.” ²³ Söli a dii temen Mikali mi dii soto han a faxa.

7

Alaa layirin Dawuda xa Taruxune Singen 17.1-15

¹ Manga Dawuda yi so a manga banxin kui. Alatala yi a ratanga a yaxune birin ma naxanye yi a yamanan nabilinxi. ² Loxona nde, mangan yi a fala Nabi Natan xa, a naxa, “Banxin naxan nafalaxi suman wudin na, n na nan kui, koni Alaa Kankiraan men bubun nan kui.” ³ Natan yi mangan yabi, a naxa, “Sa i rafan feene birin liga, bayo Alatala i xon.”

⁴ Koni na kosen na, Alatala yi falan ti Natan xa, a naxa, ⁵ “Sa a fala n ma waliksen Dawuda xa, i naxa, ‘Alatala ito nan falaxi, a naxa: I tan xa mi batuden tima n xa n luma denaxan yi. ⁶ N yetesen munma lu n batu banxin kui singen, xabu n na Isirayila kaane ramini loxoni Misiran fari ma han

to, koni n bata lu Isirayila kaane fəxə ra bubun kui yiren birin yi. ⁷ N siga denaxan birin yi nxu nun Isirayila kaane, n kuntigi wuyaxi dəxə nən Isirayila xun na, n ma yamana, alogo e xa n ma yamaan masuxu. Koni, na waxatin birin yi, n mi a fala muxu yo xa, n naxa, “Nanfera, i mi suman wudi banxin tixi n xa?” ’ ⁸ Nanara, i mən xa a fala n ma walikεen Dawuda xa, i naxa, ‘Alatala Senben Birin Kanna ito nan falaxi, a naxa: N tan nan i baxi xuruse rabayani alogo i xa findi Isirayila yeeratiin na, n ma yamana. ⁹ I sigan denaxan birin yi, n lu nən i xən, n yi i yaxune birin faxa i yetagi, n yi i findi xili gbee kanna ra alo muxu gbeen naxanye bəxə xənna fari. ¹⁰ N yiren soma nən Isirayila yii, n ma yamana, e dəxəma denaxan yi. E luma nən na, gaxu yo mi e suxe. Muxu jaxi yo mən mi fa e jaxankatama alo a fələni, ¹¹ n kitisane dəxə Isirayila xun na waxatin naxan yi, n ma yamana. N na i ratangama nən i yaxun birin ma, i lu bəje xunbenli. N tan, Alatala naxan fala tima i xa, Alatala nan banxin tima i xa naxan findima i yixetene ra mangayani. ¹² I na faxa waxatin naxan yi, i siga i benbane fəma, n yi i yetena diina nde sugandi, a ti i jəxəni mangayani, n yi a mangayaan senbe so. ¹³ Na nan n batu banxin tima n xa, n yi a mangayaan senbe so habadan. ¹⁴ N findi a fafe ra, a fan yi findi n ma dii xemən na. Xa a fe jaxin liga, n na a fe jaxin saranma nən a ra alo dii fafan diin natərnma kii naxan yi. ¹⁵ Koni, n ma hinanna mi janma a xa, alo n na a ba Səli ma kii naxan yi, n naxan makuya n na. ¹⁶ I ya mangayaan nun i ya denbayaan luma nən n yetagi habadan, bayo i ya mangayaan senben luma nən habadan.’ ” ¹⁷ Ala

naxan birin fala Natan xa fetoni alo xiyena, a na birin yeɓa Dawuda xa.

*Dawuda Ala maxandina
Taruxune Singen 17.16-27*

¹⁸ Na xanbi ra, Manga Dawuda yi siga, a sa dɔxɔ Alatala yetagi, a yi a fala, a naxa, “Marigina Alatala, n na a kolon a n tan nun n ma denbayaan mi lan nxu na birin sɔtɔ i naxan fixi nxu ma.

¹⁹ Koni, Marigina Alatala, i tan yeɛ ra yi, na xurun. I mɔn layirine tongoma n ma denbayana yeɛ ra sigana fe yi. Marigina Alatala, na lan a raba n tan xa ba, n tan adamadi dɔrɔnna?”

²⁰ “Marigina Alatala, n nɔɛ nanse se a fari, bayo i tan yetena i ya walikɛɛn kolon? ²¹ I ya falana fe ra e nun fata i sagoon na, i bata fe gbeeni ito liga alogo i xa e yita i ya walikɛɛn na.”

²² “Marigina Alatala, i gbo. Muxu yo mi maliga i tan na. Ala gbete mi na ba i tan na, alo nxu bata yi a mɛ kii naxan yi ye yo ye. ²³ Siya gbeteɛn mundun dunuɓa yi naxan luxi alo Isirayila i ya yamana, i tan Ala naxanye ramini konyiyani? I e xunba nɛn Misiran kaane nun e alane senben bun, i yi e findi i ya yamaan na, i siya gbeteɛne kedi i ya yamaan yeɛ ra, i kabanako fe magaxuxine raba e yetagi alogo i xa i xinla makeɛn. ²⁴ I yi Isirayila findi i ya yamaan na habadan. Alatala, i yi findi nxɔ Ala ra.”

²⁵ “Iki, Marigina Alatala, i de xuiin naxan tongoxi n tan, i ya walikɛɛn nun n ma denbayaan xa, na xa rakamali habadan. Na liga alo i a falaxi kii naxan yi. ²⁶ Nayi, i xinla binyama nɛn habadan. Muxune yi a fala, e naxa, ‘Alatala Senben Birin Kanna nan Isirayilaa Ala ra.’ Senben xa lu i ya

walikεεν Dawudaa denbayani i yεtagi. ²⁷ I tan, Alatala Senben Birin Kanna, Isirayilaa Ala, i bata i miriyaan yita n na a i n yixεtene findima nen mangane ra n joxoni. Nanara, i ya walikεεν bata wεkilεn soto a maxandini ito ti i xon.”

²⁸ “Marigina Alatala, i tan nan Ala ra, i na naxan fala, na ligama nen. Iki, i bata fala fajini ito ti i ya walikεεν xa. ²⁹ Nayi, barakan sa n ma denbayana fe yi alogo n yixεtene xa lu mangayani i yεtagi habadan alo i bata layirin tongo kii naxan yi. Marigina Alatala, i ya barakan xa lu n ma denbayaan foxo ra habadan.”

8

Dawuda na satoɓa yengeni Taruxune Singen 18.1-13

¹ Na waxatin danguxina, Dawuda yi Filisitine na yengeni, a yi e rayarabi, a yi yamanan ba e yii.

² A man yi Moyaba kaane na. Na xanbi ra, a yi e karahan a e xa e sa boxoni, a yi yamaan maliga lutin na. Lutin ye saxan yo saxan, a yi lutin ye singen nun a firinden muxune faxama nen. A yi a ye saxanden muxune lu e nii ra. Xabu na, Moyaba kaane yi lu Dawuda non bun ma, e lu mudun fiye.

³ Dawuda man yi Rexobo a dii xemen Hadadeseri fan na yengeni, Soba mangana, Hadadeseri yi waxi Efirati baan tongo feni waxatin naxan yi.

⁴ Dawuda yi yenge so wontoro wuli keden keme solofere suxu yengeni e nun sofa wuli maxaje. A yi soone birin san xanbi ra fasane bolon fo soo keme joxondon a naxanye ramara. ⁵ Arami kaane to keli Damasi taani fa Soba mangan Hadadeseri

malideni, Dawuda yi ne sofa wuli mαxαηen nun firin faxa. ⁶ A yi a yamana kanne dαxα Damasi taani Arami yamanani, Arami kaane yi lu Dawudaa yamarin bun, e lu mudun soε a yii. Dawuda na yi siga dεdε, Alatala yi xunna kenla fima nen a ma. ⁷ Dawuda yi Hadadeseri a sofane ye masansan wure lefa xεma daxine tongo, a siga e ra Yerusalen yi. ⁸ Manga Dawuda mαn yi sula wuyaxi tongo Berotayi taani e nun Betaxa taani, Hadadeseri a taane.

⁹ Tohu, Xamata mangan yi a mε a Dawuda bata Hadadeseri a sofane birin nα yengeni. ¹⁰ A yi a dii xεmen Yorami rasiga Manga Dawuda ma, alogo a xa sa a xαntαn a nα sαtαna fe ra Hadadeseri yengeni, bayo Tohu nun Hadadeseri yi yengeni. Yorami yi siga xεma seene ra e nun gbetin nun sulana.

¹¹ Manga Dawuda yi ne fi Alatala ma, alo a gbeti fixen nun xεmaan fi Ala ma kii naxan yi, a naxanye tongo siyane yii a naxanye nα: ¹² Arami nun Moyaba nun Amonine nun Filisitine nun Amalekine. A mαn yi seene fi Ala ma, a naxanye tongo yengeni Rexobo a dii xεmen Hadadeseri yii, Soba mangana.

¹³ Dawuda xinla sαtα na kii nin, a yelin xanbini Arami kaane nαε Fαxα Lanbanni. A muxu wuli fu nun solomasεxε faxa. ¹⁴ A yi yamana kanne lu Edαn yi alogo na xa lu Dawudaa yamarin bun ma. Dawuda na yi siga dεdε, Alatala yi xunna kenla fima nen a ma.

*Dawudaa kuntigi gbeene fe
Taruxune Singen 18.14-17*

¹⁵ Dawuda yi lu Isirayila birin xun na. A yi kiti kenden sama tinxinna nin a yamaan birin yi.

feni i ra. N na i taje Səli a bəxən birin soma nən i yii, i mən yi i dege n ma tabanla ra.” ⁸ Mefiboseti yi a xinbi sin, a naxa, “Mangana, nanse i ya walikēen na, alogo i xa i yēen ti bare faxaxin na alo n tan?”

⁹ Mangan yi Siba xili, Səli a walikena, a yi a fala a xa, a naxa, “Səli nun a denbayaan gbeen seen naxan birin na, n ne soma nən i kanna Səli mamandenna yii, Mefiboseti. ¹⁰ I tan nun i ya dii xemene nun i ya walikene, ε bəxən walima nən a xa, alogo ε xa a denbayaan balo. Mefiboseti tan a degema nən n ma tabanla ra ləxə yo ləxə.” Dii xeme fu nun suulun yi Siba yii e nun walikε məxəje.

¹¹ Siba yi a fala mangan xa, a naxa, “Mangan naxan birin yamarixi, n na ligama nən.” Dawuda bata yi a fala, a naxa, “Mefiboseti a degema nən n ma tabanla ra, alo manga diina.” ¹² Dii xeme keden yi Mefiboseti yii, a xili Mika. Naxanye birin yi Siba a banxini, Mefiboseti a walikēen nan yi ne ra. ¹³ Bayo a yi godoma a san firinne birin ma, a yi dəxə Yerusalən yi, alogo a xa nə sigε a degedeni mangan konni a tabanla ra ləxə yo ləxə.

10

Dawuda nun Amonine yengena

Taruxune Singen 19.1-19

¹ Na dangu xanbini, Amonine mangan yi faxa, a dii xemen Xanun yi dəxə a jəxəni. ² Dawuda yi a miri, a naxa, “N hinanma nən Naxasi a dii xemen Xanun na, alo a fafe hinan n na kii naxan yi.” Dawuda yi xerane rasiga alogo e xa sa a fafe sayaan xəntən. Dawudaa xerane to sa so Amonine yamanani, ³ Amonine kuntigine yi a fala

Xanun xa, e kanna, e naxa, “I laxi a ra a Dawuda muxune rafaxi i fafe saya xəntənden nan tun yi ba? E mi faxi kətən xan na ba alogo e xa taan nakərsi, ləxəna nde e yi nə a suxe?”⁴ Nayi, Xanun yi Dawudaa xerane suxu, a yi e de xabene fəxə kedenna bi, a yi e domane raxaba e xərəne yilanni, a yi e raxete.⁵ E fa xerane fe dentegen sa Dawuda xa, a xera gbete ye rasiga e ralandeni, bayo e yi yagixi han! Mangan yi a fala e xa, a naxa, “E lu Yeriko yi han e de xabene yi mini. Na xanbi ra, e fa so be.”

⁶ Amonine yi a to a e bata rajaxu Dawuda ma alo se kunxin xirina. Nayi, e yi sofa wuli məxəne tongo Arami kaan naxanye yi kelixi Beti-Rexobo nun Soba yi, e yi wuli keden tongo Maka mangana sofane ye, e nun wuli fu nun firin Tobo kaane ye.⁷ Dawuda yi na me, a yi sofa kuntigin Yowaba nun a sofa kendene birin nasiga e yengedeni.⁸ Amonine yi mini, e ti yenge so xinla ma e taan so deen na. Arami kaan naxanye yi kelixi Soba nun Rexobo yi e nun Tobo nun Maka sofane fan yi sa e malan fəxə kedenni burunna ra.⁹ Yowaba to a kolon a yengen yi a ye ra, a yi a xanbi ra, a yi Isirayila sofa kendena ndee sugandi Arami kaane yenge xinla ma.¹⁰ A yi sofa dənxe lu a tada Abisayi a yamarin bun ma Amonine yenge xinla ma.¹¹ Yowaba yi a fala a tada xa, a naxa, “Xa Arami kaane senben gbo n xa, i fa n mali. Xa Amonine fan senben gbo i xa, n fan yi sa i mali.¹² I tunnafan, en na en wəkile, en yi en ma yamaan xun mayenge e nun en ma Alaa taane, naxan nafan Alatala ma, a xa na liga.”¹³ Yowaba nun a ganla yi e maso Arami kaane yengedeni,

koni ne yi e gi e yεε ra. ¹⁴ Amonine to a to, a Arami kaane bata e gi, e fan yi e gi Yowaba tada Abisayi bun. E yi sa so e taani. Nayi, Yowaba yi Amonine yεngε feen dan, a xεε Yerusalen yi.

¹⁵ Arami kaane to a to, a Isirayila bata e nɔ, e yi e sɛnbɛn malan. ¹⁶ Arami kaan naxanye yi Efirati baan kidi ma, Hadadeseri yi xεrane rasiga ne ma. E yi fa Xelama yi. Hadadeseri a sofa kuntigin Sofaki nan yi e xun na. ¹⁷ Dawuda to na mε, a yi Isirayila kaane birin malan, a Yurudɛn baan gidi, a siga Xelama yi. Arami kaane yi ti yεngε so xinla ma Dawuda yεε ra. E yεngε. ¹⁸ Arami kaane yi e gi Isirayila kaane yεε ra, Dawuda nun a ganla yi yεngε so wontoro sofa muxu kεmε solofere faxa e nun soo ragi wuli tonge naanin, a mɔn yi sofa kuntigin Sofaki fan yεngε, a yi a faxa mɛnni. ¹⁹ Mangan naxanye birin yi Hadadeseri a nɔɔn bun ma, ne to a to a Isirayila bata e nɔ, e dε fanna fen e ra. E yi lu Isirayila kaane nɔɔn bun ma. Xabu na dangu, Arami kaane mi fa susu Amonine maliyε.

11

Dawuda nun Batiseba fe

¹ Nεε nɛnɛn fɔlɔna, mangane yi darixi minε yεngε sodeni waxatin naxan yi, Dawuda yi Yowaba nun a sofa wεkilɛxine nun Isirayila ganla birin nasiga, alogo e xa sa Amonine yεngε, e yi e manga taan Rabaha rabilin. Koni, Dawuda tan lu nɛn Yerusalen yi. ² Ninbanna nde ra, Dawuda yi keli a siga a masiga tideni a manga banxin xun tagi, a sa a kondeni, a yi paxanla nde to a maxε. A yi

tofani han. ³ Dawuda yi xerane rasiga na jaxanla xibarun fendeni. E yi a fala a xa, e naxa, “Batiseba na a ra, Eliyami a dii temena, Yuriya Xiti kaana jaxanla.” ⁴ Dawuda yi xerane rasiga a xilideni. A yi fa a konni, a yi a kolon jaxanla ra. A yi baxi yelideni a kike wanla ra. ⁵ Na jaxanla yi fudikan, a yi xeraan nasiga a faladeni Dawuda xa, a naxa, “N bata fudikan de.”

⁶ Nayi, Dawuda yi xeraan nasiga Yowaba ma, a naxa, “Yuriya Xiti kaan nafa n ma.” Yowaba yi Yuriya rafa Dawuda ma. ⁷ Yuriya yi siga Dawuda fema, a yi a maxodin Yowaba a fe ma, a yi a maxodin yamaan nun yengen kiin ma. ⁸ Na xanbi ra, a yi a fala a xa, a naxa, “Siga i konni, i sa i matabu.” Yuriya yi mini manga banxini, mangan yi finmaseene rasiga a ma. ⁹ Koni Yuriya yi a sa manga banxin deen na e nun a kanna walikεen bonne, a mi siga a banxini. ¹⁰ E to na fala Dawuda xa, a yi Yuriya maxodin, a naxa, “I mi kelixi sigati xunkuyen xan yi iki? Nanfera i mi sigama i konni?” ¹¹ Yuriya yi Dawuda yabi, a naxa, “Alaa Kankiraan nun Isirayila ganla nun Yuda kaane birin bubune nan kui, n kanna Yowaba nun i ya walikεne fan burunna ra. N tan sigε n konni waxatini ito yi ba, n sa n dege, n yi n min, nxu nun n ma jaxanla yi kafu? N bata n kolɔ i yi, n mi na fe sifan ligε mumε!” ¹² Dawuda yi a fala Yuriya xa, a naxa, “I mɔn xa lu be to, tila n yi i rasiga.” Na ma, Yuriya yi lu Yerusalen yi han na xɔtɔn bode. ¹³ Dawuda yi a xili a xa a dege, a yi a min a tabanla ra, a yi manpaan min han a xunna yi keli a ra. Koni jɔnbanna ra, Yuriya yi mini, a yi sa a sa sena nde fari a kanna walikεen bonne fema, a mi siga a

banxini.

¹⁴ Na xətən bode xətənni, Dawuda yi bataxina nde sεβε Yowaba ma, a yi a so Yuriya yii. ¹⁵ A yi a sεβε na bataxin kui, a naxa, “Yεγγεn denaxan na naxu, Yuriya ti menna yεεn na, ε yi ε masiga a ra, alogo yaxune xa a faxa.” ¹⁶ Nayi, Yowaba yi taan nabilin, a yi a kolon sofa sεnbεmane denaxan yi, a yi Yuriya ti menni. ¹⁷ Taan sofane yi mini e Yowaba yεγγε, e yi Dawudaa sofana ndee faxa. Yuriya Xiti kaan yi bira, a faxa. ¹⁸ Yowaba yi na feen nasiga Dawuda ma yεγγεn danguxi kii naxan yi. ¹⁹ A yi xεraan ti yamarini itoe ra, a naxa, “I na yelin yεγγεn kiin yeβε mangan xa waxatin naxan yi, ²⁰ xa mangan xələ, a yi a fala, a naxa, ‘Nanfera ε masoxi taan na yεγγε sodeni? E mi a kolon a e bunna tima nεn yinna xun tagi? ²¹ Nde Abimeleki faxaxi, Yerubeseti a dii xεmεn Tebesi taani? Naxanla nde xa mi se din gεmεna nde ragodo a fari yinna xun tagi ba, a yi faxa?* Nanfera ε masoxi yinna ra?’ Nayi, i yi a fala a xa, i naxa, ‘I ya walikεεn Yuriya Xiti kaan fan bata faxa.’ ”

²² Xεraan yi siga. A sa na birin yeβα Dawuda xa alo Yowaba a fala a xa kii naxan yi. ²³ Xεraan yi a fala, a naxa, “Taan kantan tiine sεnbεn yi gbo nxu xa. E siga nεn nxu xili ma burunna ra, nxu yi e kedi han taan so dεεn na. ²⁴ Xalimakuli kanne yi nxu mabun keli yinna xun tagi, nanara i ya sofana ndee yi faxa alo Yuriya, Xiti kaana.” ²⁵ Dawuda yi a fala xεraan xa, a naxa, “Siga, i sa Yowaba rawεkile, i yi a fala a xa, i naxa, ‘I nama feni itoe

* **11:21:** Na fe mən sεβεxi Kitisane 9.53 kui.

yate fe naxin na. Yenge yo yenge, faxan tima fɔxɔ firinna birin nin. Taan suxu ki fani, i yi a kala.’ ”

²⁶ Yuriyaa naxanla na me waxatin naxan yi, a a xemen bata faxesa, a yi sunu. ²⁷ Koni sunun waxatin to dangu a xun ma, Dawuda yi fa a ra a konni. A yi a findi a naxanla ra, a yi dii xeme keden bari a xa.

Dawuda feen naxan naba, na yi rapaxu Alatala ma.

12

Nabi Natan yi Alaa xɔbna fe fala

¹ Alatala yi Natan nasiga Dawuda ma. Natan yi fa a fema, a yi a fala a xa, a naxa, “Xeme firin yi taa kedenni, nafulu kanna nan yi boden na, bodena, yiigelitona. ² Xuruse xunxurin nun a xungbeen wuyaxi yi nafulu kanna yii. ³ Sese mi yi yiigelitɔn tan yii fɔ yexedi keden, a naxan sara, a yi a baloma, a yi gboma a konni e nun a dii xemene. E birin yi donse kedenna nan donma e nun nonona, a yi xima a dexɔn nen. A yi luxi nen alo a dii temena. ⁴ Lɔxona nde, xɔnen yi fa nafulu kanna konni, a mi tin a xuruse keden tonge, a yi a faxesa, koni a yi sa yiigelitona yexedin tongo, a yi na faxesa a xɔnen xa.”

⁵ Dawuda yi xɔlɔ na xemen ma han, a yi a fala Natan xa, a naxa, “N bata n kɔlɔ habadan Alatala yi. Xemen naxan na ligaxi, a lan a faxesa. ⁶ Bayo a bata na liga, a mi kininkinin, a yexeɛɛ mupaxin nɔxoma nen yexeɛɛ naanin gbeteɛɛ ra.”

⁷ Nayi, Natan yi a fala Dawuda xa, a naxa, “I tan nan na xemen na! Alatala, Isirayilaa Ala ito nan falaxi, a naxa, ‘N tan nan i sugandixi mangan na Isirayila xun na, n tan nan i baxi Sɔli yii! ⁸ N yi

i kanna Söli a denbayaan lu i senben bun. N yi i kanna jaxanle so i yii. N yi Isirayila yamaan nun Yuda yamaan so i yii. Xa na yi xurun nun, n mən yi nde se na fari nən. ⁹ Nanfera nayi, i n tan, Alatalaa falane rabejinx, naxan mi rafan n ma, i yi na liga? I bata Xiti kaan Yuriya faxa yengeni, i yi a jaxanla findi i gbeen na, i yi a faxa Amonine silanfanna ra. ¹⁰ Awa iki, silanfanna mi a masigama i ya banxin na, bayo i bata n najaxu, e nun bayo i bata Yuriya Xiti kaana jaxanla tongo, i yi a findi i ya jaxanla ra.’ ¹¹ Alatala ito nan falaxi, a naxa, ‘N toroyaan nafama nən i ya denbayaan xili ma. N yi i ya jaxanle tongo i yee xori, n yi e so i ya muxuna ndee yii, e yi kafu yanyin na. ¹² Bayo i bata a liga wundoni, n tan a rakamalima Isirayila birin nan yetagi yanyin na.’ ”

¹³ Dawuda yi a fala Natan xa, a naxa, “N bata Alatala yulubin tongo.” Natan yi a fala Dawuda xa, a naxa, “Alatala bata i mafelu i yulubin na, i mi faxama. ¹⁴ Koni bayo i bata a liga yaxune yi Alatala mafala fata feni ito ra, diin naxan barixi, na faxama nən.” ¹⁵ Na xanbi ra, Natan yi siga a konni.

Dawudaa diin yi faxa

Yuriyaa jaxanla diin naxan bari Dawuda ma, Alatala yi na rafura, a lu doyenje. ¹⁶ Dawuda yi Ala maxandi diin xa, a sun. A to so a konni, a xi saxi bəxəni. ¹⁷ A banxin muxune yi a karahan alogo e xa a rakeli bəxəni, koni a mi tin kee bəxəni, a mi donse don e xən. ¹⁸ Xi soloferede ləxəni, diin yi faxa. Dawudaa walikene yi gaxu a fale a xa fa fala diin bata faxa. Bayo e yi a falama nən, e naxa,

“Diin to yi ɲɛɲɛ, en yi falan ti a xa, koni a mi a tuli mati en na, iki en susuma a falɛ a xa di fa fala diin bata faxa? A mi fe ɲaxina nde ligɛ ba?” ¹⁹ Dawuda yi a walikene to kɔyɛkɔyɛɲɛ e bode tagi, a yi a kolon a diin bata faxa. A yi e maxɔdin, a naxa, “Diin bata faxa ba?” E yi a yabi, e naxa, “A bata faxa.” ²⁰ Nayi, Dawuda yi keli bɔxɔni. A yi a maxa, a latikɔnɔnna sa a ma, a dugin masara, a mɔn yi siga Alatala batudeni, a yi a batu. Na xanbi ra, a yi siga a banxini, a yi a fala a e xa donseen so a yii, a yi a dɛge. ²¹ A walikene yi a fala a xa, e naxa, “I naxan ligaxi, na bunna nanse ra? Diin to yi ɲɛɲɛ, i sun, i wuga. Awa iki, diin bata faxa, i bata keli, i yi i dɛge.” ²² A yi e yabi, a naxa, “Diin yi ɲɛɲɛ waxatin naxan yi, n yi sunuxi, n wugama, bayo n yi mirixi a ma, n naxa, ‘Yanyina nde, Alatala kininkininma nɛn n ma, diin yi kisi.’” ²³ Iki, a bata faxa, n sunma nanfera nayi? N nɔɛ a rakeɛ ba? N tan sigama nɛn a fɛma, koni a tan mi fa fɛ n fɛma sɔnɔn.”

Muluku Sulemani bari fena

²⁴ Dawuda yi a ɲaxanla Batiseba madɛndɛn, a yi siga a fɛma, a yi a kolon ɲaxanla ra. A dii xɛmɛn bari, Dawuda yi a xili sa Sulemani. A yi rafan Alatala ma, ²⁵ nanara Nabi Natan yi a xili sa Yedideya,* Alatalaa fe ra.

Rabaha taan suxu fena

Taruxune Singen 20.1-3

²⁶ Na waxatini, sofa kuntigin Yowaba bata yi Rabaha suxu, Amonine manga taana. ²⁷ A yi xɛrane rasiga a faladeni Dawuda xa, a naxa, “N

* **12:25:** Yedideya bunna nɛn fa fala “Naxan nagan Alatala ma.”

bata Rabaha yenge, n yi e ige baden suxu. ²⁸ Nayi, iki, gali donxen malan, i fa taan nabilin, i a tongo i yete xa, n mi wama a tongo feni binyen birin yi lu n xa.” ²⁹ Dawuda yi gali donxen malan, a fa Rabaha yenge, a yi a tongo. ³⁰ A yi mangaya taxamaseri kamotin tongo na mangan xun na. Na mangaya taxamaseri kamotin xemaan binyen yi kilo tonge saxan liye, a yi maxidixi geme faji kenden nan na. E yi a so Dawuda xun na, mangan yi se wuyaxi tongo taani. ³¹ Dawuda yi muxune suxu, a yi e ti karahan wanle ra, wudi masonla nun geme bon nun wudi segen nun bitikidi bonbona.† A na liga Amonine taan bonne birin yi. Na xanbi ra, a so Yerusalen yi e nun a ganla birin.

13

Aminon nun Tamari a fe

¹ Na xanbi ra, Dawudaa dii xemena Abisalomi xunye dii temena nde yi na naxan yi xili Tamari, a yi tofan han, na yi rafan Aminon ma, Dawudaa dii xemena. ² Aminon xaxinla bata yi keli han a fura Tamari a fe ra, a xunyena. A yi xodoxo Aminon ma a xa fena nde liga a ra, amasoto sungutun nasoloxin nan mon yi a ra. ³ Koni Aminon lanfana nde yi na, a xili Yonadabo, Simeyaa dii xemena, Dawuda ngaxakedenna, kotaden nan yi Yonadabo ra nun. ⁴ A yi a fala Aminon xa, a naxa, “Nanfera xoton yo xoton i sunuxi, i tan, manga diina? I mi waxi a fala feni n xa ba?” Aminon yi a yabi, a naxa, “Tamari rafan n ma, n fafaxakedenna Abisalomi xunyena.” ⁵ Yonadabo yi a fala a xa, a naxa, “I

† **12:31:** Bitikidin mon falama yirena nde yi fa fala “Birikidina.”

yete rafura i yi i sa saden ma. I baba na fa i fema waxatin naxan yi, i yi a fala a xa, i naxa, “Tin, n xunyɛn Tamari xa fa donsena nde rafala n xa, a xa a rafala n yetagi, a yetɛɛn yi a so n yii, n yi a don.’ ”

⁶ A yi a yete rafura, a yi a sa. Mangan yi fa a todeni, Aminon yi a fala mangan xa, a naxa, “Tin, n xunyɛn Tamari xa fa buru firin nafala n yetagi, a yetɛɛn yi e raso n dɛ, n yi e don.” ⁷ Dawuda yi xeraan nasiga na faladeni Tamari xa a konni, a naxa, “Siga i tada Aminon konni, i sa donseen nafala a xa.” ⁸ Tamari yi siga a tada Aminon ma banxini, a yi a li saxi. A yi se fupin tongo, a burun bɔnbɔ, a yi burun nafala a yetagi, a yi e gilin. ⁹ Na xanbi ra, a yi e ragodo alogo a xa e don, koni a mi tin. Aminon yi a fala, a naxa, “Muxune birin namini n ma banxini!” Muxune yi mini banxini. ¹⁰ Nayi, Aminon yi a fala Tamari xa, a naxa, “Fa donseen na n xi banxini, i yetɛɛn xa a raso n dɛ, n yi a don.” Tamari burun naxanye rafala, a ne xali a tada Aminon xi banxini. ¹¹ A yi e soma a yii waxatin naxan yi alogo a xa e don, a yi Tamari suxu, a yi a fala a xa, a naxa, “Tamari, fa be, en fa kafu.” ¹² A yi a yabi, a naxa, “ɛn-ɛn, n tada, i nama n nayagi, amasɔtɔ na mi ligama Isirayila yi. I nama na xaxilitareyaan sifan liga. ¹³ N sigan minɛn yi nxu nun n ma yagina? I luma nɛn nayi alo xaxilitarena Isirayila yi. Iki, n bata i mafan, a fala mangan xa, a mi tondɛ n soɛ i yii mumɛ.”

¹⁴ Koni a mi a tuli matixi na ra mumɛ, a yi a suxu sɛnbɛn na, e kafu. ¹⁵ Na xanbi ra, Aminon yi a rapaxu kati, dangu xanuntenyaan na naxan yi a bɔpɛni lan a ma. A yi a fala a xa, a naxa, “Keli

be.” ¹⁶ A yi a yabi, a naxa, “E_n-e_n, bayo i na n kedi, na η axuma ayi η e_n dangu a singen na i naxan ligaxi n na.” ¹⁷ Koni a mi a tuli matixi na ra mumel! Banxulanna naxan yi walima a xa, a yi na xili, a yi a fala a xa, a naxa, “Sungutunni ito masiga n konna ra. I yi banxin d ϵ e_n balan a f \circ x \circ ra ki faj η i.” ¹⁸ Aminon ma walik ϵ e_n yi a ramini tandeni, a d ϵ e_n balan a f \circ x \circ ra.

Dugi y ϵ e masunbuxin nan yi ragodoxi Tamari ma, bayo mangana sungutun nas \circ l \circ n η xine yi na nan soma. ¹⁹ Tamari yi xuben so a ma, dugi y ϵ e masunbuxin naxan yi a ma, a yi na yib \circ , a yi a yiin sa a xun ma, a siga wug ϵ . ²⁰ A tada Abisalomi yi a max \circ din, a naxa, “E nun i tada Aminon bata kafu ba? N magil ϵ na, iki i dundu, i tada nan a ra, i nama feni ito sa i b \circ η e η i.” Tamari yagixin yi lu a tada Abisalomi a banxini, alo η axalan nab ϵ η inxina.

²¹ Manga Dawuda na birin m ϵ waxatin naxan yi, a x \circ l \circ ki faj η i. ²² Abisalomi mi yi fa falan tima Aminon na, bayo a yi ra η axu a ma, amas \circ t \circ a bata a magil ϵ n Tamari karahan, e kafu.

Abisalomi yi Aminon faxa

²³ \mathcal{N} e ϵ firin dangu xanbini, bayo y ϵ x ϵ e ϵ xabe xabane yi Abisalomi yii Baali-Xasori yi, Efirmi d ϵ x \circ n, a yi mangana diine birin xili. ²⁴ Abisalomi yi siga mangan f ϵ ma, a yi a fala a xa, a naxa, “Mangana, y ϵ x ϵ e ϵ xabe xabane n konni. Tin, ϵ nun i ya walikene xa sa lan η axa η axani ito yi.” ²⁵ Mangan yi a fala Abisalomi xa, a naxa, “E_n-e_n, n ma diina, nxu birin mi sig ϵ , a findin goronna nan na i xun ma.” Abisalomi yi kankan na ma mangan xa, koni mangan mi wa siga feni, a yi sa duba a

xa. ²⁶ Abisalomi yi a fala, a naxa, “Nba, tin, n tada Aminon tan xa fa n fɔxɔ ra.” Mangan yi a yabi, a naxa, “Nanfera a sigama i konni?” ²⁷ Na xanbi ra, Abisalomi mɔn yi xidi a ma han, a rajan na, mangan yi a dii xεmεne nun Aminon bejin, e birin yi siga Abisalomi konni.

²⁸ Abisalomi yi yamarini ito fi a banxulanne ma, a naxa, “E liga ki faji, manpaan na Aminon bɔjen nasεwa waxatin naxan yi, n yi a fala ε xa, n naxa, ‘E Aminon faxa.’ Nayi, ε yi a faxa. Hali ε mi gaxu, n tan xa mi ε yamarixi ba? E sɔβε so ki faji.”

²⁹ Abisalomi a banxulanne yi Aminon suxu alo Abisalomi e yamari kii naxan yi. Mafuren, mangana diin bonne yi keli, e yi te e sofanle fari, e yi e gi. ³⁰ E mɔn yi kira yi, na xibarun yi sa Dawuda li, e naxa, “Abisalomi bata i ya diine faxa. Keden mi luxi a nii ra.” ³¹ Mangan yi keli, a yi a dugine yibɔ, a yi a sa bɔxɔni, a walikεen naxanye birin yi a dexɔn ma, ne fan yi e dugine yibɔ. ³² Koni Yonadabo, Simeyaa dii xεmεna, Dawudaa ngaxakedenna, na yi falan tongo, a naxa, “N kanna, i nama a miri a e bata i ya diine birin faxa. Aminon nan keden faxaxi. Abisalomi bata yi a nata xabu Aminon kafu jɔxɔyaan naba a xunyεn jaxalanmaan Tamari ra waxatin naxan yi. ³³ I nama a miri a i ya diine birin bata faxa. En-εn, Aminon nan keden faxaxi.”

³⁴ Abisalomi yi a gi. Banxulanna naxan yi tixi kantan tideni, na yi a yeεn nakeli, a yi gali gbeen to fe a xanbi ra Xoronayin kiraan xɔn, geyaan kanke ra. ³⁵ Yonadabo yi a fala mangan xa, a naxa, “Mangana diine fama. N naxan birin falaxi, na bata liga.” ³⁶ Yonadabo yi yelinma falan tiye waxatin

naxan yi, mangana diine yi fa. E wuga, mangan fan nun a walikene birin yi wuga. ³⁷ Abisalomi bata yi a gi, a siga Talamayi konni, Amixudi a dii xemena, Gesuri mangana. Dawuda tan yi sunuxi a dii xemena Aminon ma fe ra.

³⁸ Abisalomi yi a gi, a siga Gesuri yamanani, a lu na han ηεε saxan. ³⁹ Manga Dawuda yi ba xoloxi Abisalomi ma, bayo a bata yi dija Aminon faxa feen ma.

14

Abisalomi mən yi so Yerusalen yi

¹ Yowaba, Seruyaa dii xemen bata yi a kolon a Abisalomi xonla bata yi mangan suxu. ² Nayi, Yowaba yi ηaxalan fe kolonna nde fen Tekowa taan kui. A yi a fala a xa, a naxa, “A liga alo i sunuxin na a ra. I saya dugine so, i nama latikənnəna sa i ma, i yete liga alo ηaxanla naxan faxa muxun wugama xabu a rakuya. ³ I siga mangan fema, i falani itoe ti a xa iki.” Nayi, Yowaba yi a fala a xa a lan a xa naxan fala. ⁴ ηaxanla naxan kelixi Tekowa taani, na yi siga fala tideni mangan xa. A bira bəxəni, a yetagin yi lan bəxən ma, a sənχə, a naxa, “Mangana, n mali!” ⁵ Mangan yi a maxədin, a naxa, “I waxi nanse xən ma?” A yi a yabi, a naxa, “Kaηa gilən nan n na, n ma xemen bata faxa. ⁶ Dii xeme firin n yii, e bata yenge xeen ma boden yi boden faxa, bayo muxe mi yi na yi, a yi e tagi ba. ⁷ Na ma, xabilan muxune birin bata keli n xili ma, e yi a fala n xa, e naxa, ‘Naxan faxan tixi, na so nxu yii. Nxu xa a faxa a ngaxakedenna fe ra a naxan faxaxi. Nxu waxi ke tongon nan faxa fe yi.’ Yigidi kedenna naxan luxi n xa, e na

kalama nen, e yi n ma xemēn xinla ralō ayi, sese mi lu bōxō xōnna fari.”⁸ Mangan yi a fala naxanla xa, a naxa, “Siga banxini. N yamarin fima nen i ya fe yi.”⁹ Naxanla naxan kelixi Tekowa taani na yi a fala mangan xa, a naxa, “Mangana, n kanna, n tan nan kalan tixi e nun n babaa denbayana. Na yulubin nama lu mangan nun a mangayaan fari.”¹⁰ Mangan yi a fala, a naxa, “Xa muxuna nde falan ti i ma, fa na kanna ra n fema. A mi fa na nōxōn ligē sōnōn.”¹¹ A yi a fala, a naxa, “Mangan xa de xuiin tongo n xa a Marigina Ala xinli, alogo gbee nōxō tiin nama kalan nadangu ayi, n ma dii xemēn naxan luxi a yi na fan faxa.” A yi a fala, a naxa, “N bata n kōlō habadan Alatala yi, i ya diin xun sēxē keden peen mi birē bōxōni.”¹² Naxanla yi a fala, a naxa, “Tin, i ya walikē naxanla xa fala keden peen ti i xa, i tan, n kanna, mangana.” A yi a fala, a naxa, “Falan ti.”¹³ Naxanla yi a fala, a naxa, “Nanfera i feene rabama kiini ito yi Alaa yamaan xili ma, i falan tima alo i baxi naxan ligade iki, i bata i yetē findi yulubi kanna ra, bayo i mi faxi Abisalomi ra sa keli yamanani a luxunxi denaxan yi.”¹⁴ Lōxōna nde en birin faxan nen, en luxi nen alo igen na bōxōn, a mi fa makōē. Anu, Ala mi mafura muxun niin bē, a feene yitōnma alogo naxan bata kedi, na mōn xa a maso.¹⁵ Iki, n fa ito birin falaxi mangan xa nen, bayo yamaan bata yi n magaxu. Nayi, n yi a fala, n naxa, ‘N na a falama nen mangan xa, nayi waxatina nde n naxan falama, a na ligama nen.’¹⁶ A tinma nen naxan waxi nxu raxōri feni Alaa yamani, a yi nxu ba na yii, n tan nun n ma dii xemēna.’¹⁷ Iki, n tan, i ya walikē naxanla naxa, ‘N kanna, mangana falan xa xaxilisaan fi

n ma. Bayo n kanna, mangan luxi nen alo Alaa malekan naxan a fajin nun a jaxin kolon. Alatala, i ya Ala xa lu n xon ma.' ” ¹⁸ Mangan yi a fala jaxanla xa, a naxa, “I nama sese luxun n ma n naxan maxodinma i ma.” Naxanla yi a yabi, a naxa, “Mangana, n kanna, falan ti.” ¹⁹ Mangan yi a maxodin, a naxa, “Yowaba xa mi ito birin falaxi i xa ba?” A yi a yabi, a naxa, “N bata n kolon mangan siini, mangana, n kanna, jandin na a ra. I ya walikεen Yowaba nan n yamari, a falani itoe ti n xa n lan n xa naxanye fala i xa. ²⁰ I ya walikεen Yowaba ito ligaxi nen alogo feene xa liga kii gbete yi. Koni n kanna xaxinla luxi nen alo Alaa malekana, a kolon naxan birin ligama baxo xonna ma.”

²¹ Mangan yi a fala Yowaba xa, a naxa, “Nayi, n waxi na liga feni, siga, i sa fa banxulanna Abisalomi ra.” ²² Yowaba yi bira, a yi a yetagin lan baxon ma, a duba mangan xa. A mon yi a fala, a naxa, “Mangana, n bata a kolon fa a i bata i ya fanna yita n na, amasoto i bata tin a ligadeni n naxan falaxi i xa.” ²³ Yowaba yi keli, a siga Gesuri yi. A sa fa Abisalomi ra Yerusalen yi. ²⁴ Koni mangan yi a fala, a naxa, “A xa xete a konni. A nama fa n yetagi.” Nayi, Abisalomi yi siga a banxini, a mi fa mangan yetagi.

²⁵ Isirayila birin yi, xeme tofani mi yi na alo Abisalomi, keli a sanonle ma han a xun tagi, fe yo mi yi a ra. ²⁶ A yi a xunna maxabama jee rajanne nin bayo a yi binyama ayi nen. A xun sezene binyen yi dangu kilo firin na. ²⁷ Abisalomi dii xeme saxan nan soto e nun dii teme keden naxan yi xili Tamari, a yi tofan han.

²⁸ Abisalomi yi lu Yerusalen yi jεε firin, a mi fa mangan yεtagi. ²⁹ Loxona nde, a yi Yowaba xili, a xa siga a ra mangan fema, koni Yowaba yi tondi sigε a konni. Abisalomi mən yi a maxədin a firinden, koni Yowaba mi wa siga feni. ³⁰ Nayi, Abisalomi yi a fala a walikene xa, a naxa, “E bata Yowabaa funde xεen to n gbeen dexən ma, ε sa tεen so a ra.” Abisalomi a walikene yi sa tεen so xεen na. ³¹ Mafuren, Yowaba yi siga Abisalomi konni, a yi a maxədin, a naxa, “Nanfera i tεen soxi n ma xεen na?” ³² Abisalomi yi Yowaba yabi, a naxa, “Bayo n bata yi a fala i xa nun a i xa fa, koni i mi tinxi. N yi waxi i rasiga feni mangan nan ma xerayani ito ra, fa fala ‘Nanfera n kelixi Gesuri yamanani? A yi lan nun n lu na yi mən.’ N waxi mangan yεtagin to feni fa, xa fena n na, a xa n faxa.” ³³ Yowaba yi siga Abisalomi a xerayaan nalideni mangan ma. Mangan yi Abisalomi xili, a fa a fema, a yi a xinbi sin a yεtagi, a yεtagin yi lan bəxən ma. Mangan yi Abisalomi sunbu.

15

Abisalomi a murutena

¹ Na xanbi ra, Abisalomi yi wontoro keden tongo, e nun soone nun muxu tonge suulun, naxanye yi e gima a yεε ra. ² A yi keli xətənni sinma, a ti taa yi kiraan dεen na. Muxu yo nεma yi dangue siga mangan konni kiti sadeni, Abisalomi yi na kannna xilima nεn, a yi a maxədin, a naxa, “I kelixi taan mundun yi?” Na kannna yi a yabima nεn, a naxa, “Manga diina, n kelixi Isirayila bənsənna nde nin.” ³ Abisalomi yi a falama nεn na kannna xa,

a naxa, “I ya fe fan, i tinxin, koni muxu yo mi mangan konni naxan a tuli matima i ra.” ⁴ Abisalomi yi a falama nɛn, a naxa, “Ee! Xa n yi nɔɛ findɛ kitisaan na nun yamanani ito yi! Yɛngɛn naxanye birin tagi hanma kiti sa daxina, ne yi fama nɛn n fɛma, n yi kiti kɛndɛn sa e tagi.” ⁵ Xa na kanna a maso a ra, a yi a xinbi sin a yɛtagi, Abisalomi yi a rakelima nɛn, a yi a sunbu. ⁶ Muxun naxanye birin yi sigama mangan fɛma kiti sadeni, Abisalomi yi na ligama nɛn, Abisalomi lu rafanɲɛ Isirayila muxune ma na kii nin.

⁷ Nɛɛ naanin dangu xanbini, Abisalomi yi a fala mangan xa, a naxa, “Tin, n xa siga Xebiron yi, alogo n layirin naxan tongoxi Alatala xa, n xa sa na rakamali. ⁸ N yi Gesuri taani Arami yamanani waxatin naxan yi, n na layirin tongo nɛn, xa a n nafa Yerusalen yi, n saraxan bama nɛn Alatala xa Xebiron yi.” ⁹ Mangan yi a fala a xa, a naxa, “Siga bɔɲɛ xunbenli.” Nayi, Abisalomi yi keli, a siga Xebiron yi.

¹⁰ Abisalomi yi xɛrane rasiga wundoni Isirayila bɔxɔn birin yi, e xa sa a fala, e naxa, “ɛ na xɔtaan xuiin mɛ waxatin naxan yi, ɛ xa a fala, ɛ naxa, ‘Abisalomi nan yamanan mangan na Xebiron taani.’ ” ¹¹ Muxu kɛmɛ firin bata yi keli Yerusalen yi fa Abisalomi fɔxɔ ra, koni e yi biraxi a fɔxɔ ra xaxilitareyaan nin, e mi yi fefe kolon na feni. ¹² Abisalomi yi saraxan nalima waxatin naxan yi, a yi xeraan nasiga Giloha taani, Axitofeli Giloha kaan xilideni, Dawudaa maxadi tiina. Yanfan sɛnbɛn yi gbo ayi, muxune yi wuya ayi Abisalomi fɔxɔ ra.

Dawuda yi a gi Yerusalen yi

¹³ Dɔnxɛn na, fala ralina nde yi a fala Dawuda xa, a naxa, “Isirayila kaane bata bira Abisalomi fɔxɔ ra.” ¹⁴ Nayi, Dawudaa walikɛɛn naxanye yi a fɛma Yerusalen yi, a yi a fala ne xa, a naxa, “Ɛ keli, en na en gi, bayo fɛrɛ mi sa luma na en yi en ba Abisalomi yii. Ɛ siga mafurɛn, xanamu, a tan a mafurama nɛn a gbalon sa taan birin fari silanfanna ra.” ¹⁵ Mangana walikɛne yi a fala, e naxa, “Mangana, nxu kannna, nxu i sagoni.” ¹⁶ Mangana muxune birin yi bira a fɔxɔ ra, a yi a konyi naxalan* fu lu manga banxin kantandeni. ¹⁷ Mangan nun a fɔxɔrabirane birin mini taani waxatin naxan yi, e sa ti banxina nde dɛxɔn naxan makuya taan na ndedi. ¹⁸ Dawudaa walikɛne birin yi lu dangue a dɛxɔn, e nun Keretine nun Pɛlɛtine nun Gati taan muxu kɛmɛ senninna naxanye bira a fɔxɔ ra, ne birin yi lu dangue mangan yetagi.

¹⁹ Mangan yi a fala Itayi Gati kaan xa, a naxa, “Nanfera i fan fama n fɔxɔ ra? Xɛtɛ, i lu Manga Abisalomi fɛma amasɔtɔ xɔpɛn nan i tan na, muxu kedixin nan i tan na keli i ya yamanani. ²⁰ I faxi xoro nin, n xa i xali n yii to ba? Anu n tan yetɛɛn mi a kolon n sigan dɛnaxan yi. I ngaxakedenne tongo, i xɛtɛ. Alaa hinanna nun a tinxinna xa lu i xɔn.” ²¹ Koni, Itayi yi mangan yabi, a naxa, “N bata n kɔlɔ habadan Alatala yi e nun n ma mangan niini. Mangana, n kannna, n tan i ya walikɛɛn luma nɛn i fɔxɔ ra, i na siga dɛdɛ, xa a findi sayaan na

* **15:16:** Konyi naxanle sariyan sɛbɛxi Xɔrɔyaan 21.7-11 kui. Konyin nan ne ra, a naxanye sɔtɔ a naxanla ra.

hanma kisina.” ²² Nayi, Dawuda yi a fala Itayi Gati kaan xa, a naxa, “En siga, dangu yeεn na!” Na ma, Itayi nun a sofane nun a denbayane birin yi siga.

²³ Yamanan muxune birin yi wugama, e gbelegebele, ganla nεma danguma Dawuda yeεtagi. Mangan yeεεn yi Kedirɔn lanbanni gidi kiraan xɔn naxan sigama tonbonni. ²⁴ Sadɔki fan yi na, e nun Lewi bɔnsɔnna muxun naxanye yi Alaa Layiri Kankiraan xalima.† E yi Alaa Kankiraan dɔxɔ, saraxarali Abiyatari yi lu saraxan naliye han naxanye birin yi kelima taani, ne yi dangu nɔn. ²⁵ Mangan yi a fala Sadɔki xa, a naxa, “Alaa Kankiraan naxεεε taani. Xa n na Alatalaa hinanna sɔɔ, a n naxεεε, a tinma nεn n Layiri Kankiraan to e nun a dɔxɔdena. ²⁶ Koni xa Ala a fala, a naxa, ‘I mi fa rafan n ma sɔnɔn,’ awa, n tan ni i ra naxan na rafan a ma a xa na liga n na.” ²⁷ Mangan mɔn yi a fala saraxarali Sadɔki xa, a naxa, “Xεεε taani bɔnε xunbenli, ε nun i ya dii xεmεna Aximaasi nun Abiyatari a dii xεmεn Yonatan. ²⁸ N tan mabinni, n luma nεn tonbonni baan gidideni, han n yi i ya xibarun sɔɔ i ya xεrane ra.” ²⁹ Nayi, Abiyatari nun Sadɔki yi Alaa Kankiraan xali Yerusalɛn yi, a sa lu na.

³⁰ Dawuda wugamatɔɔn yi te Oliwi geyaan fari, a yeεtagin luxunxi, a sanni genla a ra. Naxanye birin yi tema a fɔxɔ ra, ne fan bata yi e yeεtagine luxun, e yi wugama. ³¹ E yi a fala Dawuda xa, e naxa, “Axitofeli biraxi Abisalomi fɔxɔ ra yanfantenne ye.” Dawuda yi a fala, a naxa, “Alatala, a liga Axitofeli maxadine xa findi fufafuun na.” ³² Dawuda

† **15:24:** 15.24Layiri Kankirana fe mɔn sebexi Xɔrɔyaan 25.10-22 kui.

geyaan xun tagin li waxatin naxan yi, Ala batuma denaxan yi, a yi a maxadi muxun Xusayi, Araka bənsənna muxuna nde to fε a ralandeni, a dugine yibəxi, burunburunna a xunni. ³³ Dawuda yi a fala a xa, a naxa, “I nama fa n fəxə ra, i findima nən n goronna ra. ³⁴ Xεε taani, i sa a fala Abisalomi xa, i naxa, ‘N bata findi i ya walikεen na. A singeni, n wali nən i baba xa, koni iki, n waxi wali feni i tan nan xa.’ Na ma, i nəε n maliyε Axitofeli a maxadi xuine kalε nən n xili ma. ³⁵ Saraxaraline, Sadəki nun Abiyatari luma nən i fεma. I na naxan birin to manga banxini, i yi a fala saraxaraliin Sadəki nun Abiyatari xa. ³⁶ Sadəki a dii xεmεna Aximaasi nun Abiyatari a dii xεmεn Yonatan firinne birin e fεma, i na xibarun naxanye mε, i yi e rafa ne faladeni n xa.” ³⁷ Nayi, Dawuda xəyin Xusayi xεε taani waxatin naxan yi, Abisalomi fan yi so Yerusalen yi.

16

Dawuda xəyine nun a yaxune

¹ Dawuda bata yi dangu geyaan xuntagin na ndedi, Mefiboseti a walikεen Siba yi fa a ralandeni. Sofali firin yi a fəxə ra, buru kεmε firin, bogise xənna xaren ligaseen yεε kεmε e nun xəde bogi xaren ligaseen yεε kεmε e nun manpa kundi keden yi naxanye fari. ² Mangan yi a fala Siba xa, a naxa, “I ito ligan di?” Siba yi a yabi, a naxa, “Sofanle findin denbaya maxali seen nan na, burune nun wudi bogine findima i ya sofane balon nan na, naxanye na tagan tonbonni, manpaan yi findi ne min seen na.” ³ Mangan yi a fala, a naxa, “I

kanna dii xεmεn minεn yi?” Siba yi a yabi, a naxa, “Mefiboseti bata lu Yerusalεn yi, bayo a falaxi nεn, a naxa, ‘Isirayila yamana n babaa mangayaan soma nεn n yii to.’ ” ⁴ Mangan yi a fala, a naxa, “Mefiboseti gbeen naxan birin na, n bata na birin so i yii.” Nayi, Siba yi a xinbi sin bεxεni. A yi a fala, a naxa, “I nuwali Mangana, i bata hinan n na.”

⁵ Manga Dawuda to fa Baxurin taan fεma, muxuna nde yi mini, e nun Sōli birin yi bεnsεn kedenna nin, a xili Simeyi, Geraa dii xεmεna. A mini, a lu dangan tiyε. ⁶ A lu gεmεne wolε Dawuda ma e nun Manga Dawudaa walikεne birin, hali yamaan nun sofa senbεmane to yi a yiifanna nun a kεmεna ma. ⁷ Simeyi yi a dangama, a gbelegbele, a naxa, “Siga, siga, fuyantenna, faxa tiina! ⁸ I faxan naxanye tixi Sōli a denbayani, Alatala i ratεrεnma nεn ne birin na. I bata mangayaan ba Sōli yii, nanara Alatala bata a so i ya dii xεmεna Abisalomi yii. Iki, i tan tεrεni bayo faxa tiin nan i ra.” ⁹ Nayi, Seruyaa dii xεmεna Abisayi yi a fala mangan xa, a naxa, “Nanfera bare faxaxini ito mangan dangama, n kanna? A lu n xa sa a xunna ba a dε.” ¹⁰ Koni mangan yi Abisayi yabi, a naxa, “I tan nun i tada Yowaba, ε gbee biran nanse yi? Xa a sa a li xεmεni ito n dangama bayo Alatala nan a yamarixi a xa n danga, muxu yo mi nεε falan tiyε a ma.” ¹¹ Dawuda mεn yi a fala Abisayi nun a walikεne xa, a naxa, “Xa n ma diin waxi n faxa feni, a mi findε tεrεna fe ra xa Bunyamin kaani ito fan na liga. ε a lu na, a xa n danga, xa Alatala bata a yamari. ¹² Waxatina nde, Alatala n ma tεrεn toma nεn. Nayi, a n ma dangan masarama nεn duban na.”

¹³ Dawuda nun a fεxεrabirane yi sigan waxatin

naxan yi kiraan xɔn, Simeyi yi sigama e yelanni geyaan kanke ra, a mɔn yi lu e dangɛ, a yi lu gɛmɛn nun bɛndɛn wolɛ e ma. ¹⁴ Dɔnxɛn na, mangan nun a fɔxɔrabirane yi Yurudɛn baan li. E bata yi xadan, e yi e matabu mɛnni.

Abisalomi Yerusalɛn yi

¹⁵ Abisalomi bata yi so Yerusalɛn yi e nun Isirayila yamaan birin, Axitofeli fan yi a fɔxɔ ra. ¹⁶ Xusayi, Araka bɔnsɔnna muxuna nde, Dawuda maxadi muxun fa waxatin naxan yi Abisalomi fɛma, a gbelegbele, a naxa, “Tantunna mangan xa.” ¹⁷ Abisalomi yi Xusayi maxɔdin, a naxa, “I ya tinxinna ngaan nan na ra i xɔyin Dawuda xa ba? Nanfera i mi sa a mati?” ¹⁸ Xusayi yi Abisalomi yabi, a naxa, “N mi tinxi nɛn. Bayo Alatala nun Isirayila birin naxan sugandixi mangan na, n na nan fɔxɔ ra. Nayi, n luma i tan nan fɔxɔ ra. ¹⁹ N walima nde xa? A findɛ a dii xɛmɛn na ba? Bayo n bata yi wali i baba xa, n walima nɛn i fan xa.”

²⁰ Abisalomi yi a fala Axitofeli xa, a naxa, “ɛ a fala ɛ bode tagi en lan en xa naxan liga.”

²¹ Axitofeli yi Abisalomi yabi, a naxa, “Dawuda konyi ɲaxanla* naxanye lu manga banxin kantandeni, ɛ nun ne xa sa kafu. Nayi, Isirayila birin a kolonɲɛ a i bata rapaxu i baba ma alo se kunxin xirina, i fɔxɔrabirane yi sɛnbɛ so.” ²² Nayi, e bubun ti Abisalomi xa manga banxin xuntagi, Abisalomi nun a babaa konyi ɲaxanle yi sa kafu mɛnni Isirayila birin yɛtagi. ²³ Na waxatini, Axitofeli a

* **16:21:** Konyi ɲaxanle sariyan sɛbɛxi Xɔrɔyaan 21.7-11 kui. Konyin nan ne ra, Dawuda naxanye sɔtɔ a ɲaxanla ra.

maxadin yi suxi alo Ala yetena a fala kii naxan yi. Dawuda nun Abisalomi fan yi a maxadine suxuma kii kedenna nin.

17

Xusayi yi Axitofeli matandi

¹ Waxatidi to dangu, Axitofeli yi a fala Abisalomi xa, a naxa, “Tin, n xa muxu wuli fu nun firin sugandi, n siga Dawuda fɔxɔ ra to kɔɛɛn yetɛɛn na.

² N sa a xadanxin lima nɛn, fanga mi fa a ra, n yi a suxu. Naxanye biraxi a fɔxɔ ra, ne yi e gi. Nayi, n yi mangan kedenna faxa. ³ N yi yamaan birin mabandun i ma. I xɛmɛn naxan fenma, na na faxa, yamaan birin fama nɛn i ma, e lu bɔɲɛ xunbenli.”

⁴ Na falan yi Abisalomi nun Isirayila fonne birin kɛnɛn.

⁵ Na waxatini, Abisalomi yi yamarin fi, a naxa, “E mɔn xa Xusayi, Araka bɔnsɔnna muxun fan xili alogo en xa a mɛ a naxan falama.” ⁶ Xusayi yi fa Abisalomi fɛma, Abisalomi yi a fala a xa, a naxa,

“Axitofeli ito nan falaxi, a naxan falaxi a lan en yi na liga ba hanma ɛn-ɛn? I fan xa falan ti.”

⁷ Xusayi yi Abisalomi yabi, a naxa, “Ito yi, Axitofeli mi maxadi faɲi tixi. ⁸ I yetena i baba nun a muxune kolon ki faɲi. Sofa kɛndɛn nan e ra, e magaxu alo yatan naxan ma diiye baxi a yii burunna ra. Yenge soon nan yi i baba ra, a mi luma yamaan fɛma kɔɛɛn birin na. ⁹ Iki, a luxunxi yinla nde ra hanma yire gbɛtɛ. Dawudaa ganla na en ma muxuna ndee faxa tun, na feen xibarun sigama ayi nɛn, e naxa a Abisalomi a ganla bata nɔ. ¹⁰ Na na liga, hali sɛnbɛmaan naxanye luxi alo yatane en ma ganla ye, ne tunnaɔlɔma e ma nɛn, bayo Isirayila kaane

birin a kolon a yenge so fərin nan i baba ra, anu a fəxərabirane sənben gbo. ¹¹ Nayi, n miriyani, Isirayila sofane birin xa e malan i fəma, keli Dan ma han sa dəxə Beriseba ra. Nayi, e wuyama ayi nən alo baan jəmən sinna. Na xanbi ra, i yetən yi siga e yengədeni. ¹² A lu dədə, en na a suxe, en so a xunna alo xiila godon bəxən ma kii naxan yi. E nun a muxune sese mi a yiminə. ¹³ Xa a luxun taana nde yi en ma, Isirayila kaane birin fə lutin na, en yi na taan halagi, hali a gəmedina, a mi luyə.” ¹⁴ Abisalomi nun Isirayila kaane yi a fala, e naxa, “Araka bənsənna muxu Xusayi a maxadi xuine dangu Axitofeli gbeene ra.” Alatala bata yi a ragidi nun a Axitofeli a maxadi xuiin xa kala alogo tərən xa Abisalomi li.

¹⁵ Axitofeli naxan fala Abisalomi nun Isirayila fonne xa, Xusayi yi na rali saraxaralina Abiyatari nun Sadəki ma. ¹⁶ A yi a fala e xa, a naxa, “Iki, ε mafura xeraan nasigə Dawuda ma. ε yi a fala a xa, a nama kəən nadangu baan mərəmərəni. A lan a xa baan gidi alogo a nama e nun a fəxərabirane raxəri.” ¹⁷ Yonatan nun Aximaasi yi tixi En-Rogeli yi. Walikə giləna nde yi fa a fala e xa, a e xa sa na fala Dawuda xa, bayo e mi yi suse soə taani e yi e yetə mayita. ¹⁸ Koni, banxulanna nde yi e to, a sa a fala Abisalomi xa. Nayi, e firinna birin yi siga mafuren, e sa so xəməna nde a banxini Baxurin taani xəjinna yi naxan ma sansan kui, e sa e luxun mənna ra. ¹⁹ Naxanla yi bitinganna tongo, a yi a sa xəjinna də ra, a sansi xəri dixin tongo a na sa mən fari alogo e nama sike sese ma. ²⁰ Abisalomi a walikəne to na naxanla banxin li, e yi a maxədin, e naxa, “Aximaasi nun Yonatan minən?” Naxanla yi

e yabi, a naxa, “E bata dangu xuden na.” Walikene yi e fen, e mi e to, e yi xete Yerusalen yi. ²¹ E keli xanbini na, Aximaasi nun Yonatan yi te xoninna ra, e sa Manga Dawuda rakolon. E yi a fala Manga Dawuda xa, e naxa, “E keli, e mafura, e baan gidi, bayo Axitofeli bata maxadin ti lan e fe ma.” ²² Dawuda nun yamaan naxan yi a foxo ra, e keli benun subaxani, e birin yi Yuruden baan gidi. Keden mi lu naxan mi Yuruden baan gidi.

²³ Axitofeli to a to, a a maxadi xuiin mi suxi, a yi a sofanla tongo, a siga a konni a taani. A yamarine fi a denbayaan ma. Na xanbi ra, a yi a yete singan, a yi faxesa. E yi a maluxun a baba gaburun na.

Dawuda Maxanayin taani

²⁴ Dawuda yi siga Maxanayin taani, Abisalomi Yuruden baani gidi waxatin naxan yi e nun Isirayila ganla birin. ²⁵ Abisalomi bata yi Amasa findi sofa kuntigin na Yowaba funfuni. Amasa baba nan yi Yeteri ra, Isirayila kaan naxan Abigayili dexo, Naxasi a dii temena, Yowaba nga Seruya xunyena. ²⁶ Abisalomi nun Isirayila kaane yi e gali malanden nafala Galadi yamanani.

²⁷ Dawuda to fa Maxanayin taani, Naxasi a dii xemen Sobi naxan yi kelixi Rabaha yi, Amonine manga taana, na nun Amiyeli a dii xemen Makiri, Lodebara kaana, e nun Galadi kaan Barasilayi, naxan yi kelixi Rogelimi yi, ²⁸ ne yi fa seni itoe ra Dawuda yee ra: sadene nun goronne nun fene nun murutun nun fundenna nun murutu fujin nun sansi xori gilinxine nun konso togen nun togen siya gbete ye nun ²⁹ kumin nun nonon nun yexene nun fena. E fa ne birin na Dawuda nun

a yamaan xa naxanye yi a fɔxɔ ra, alogo e xa e don, bayo e yi a falama nɛn, e naxa, “Kamɛn nun ige xɔnla bata yamani ito suxu tonbonni.”

18

Abisalomi faxa feen yɛngɛni

¹ Dawuda yi yamaan malan naxanye yi a fɔxɔ ra, a yi sofa kuntigine dɔxɔ naxanye muxu kɛmɛne nun muxu wuline xun na. ² Dawuda yi yamaan fɔxɔ singen nasiga Yowaba ma a yamarin bun, a yi a fɔxɔ firinden nasiga Abisayi ma a yamarin bun, Seruyaa dii xɛmɛn Yowaba tada. Dawuda yi a fɔxɔ saxanden nasiga Itayi Gati kaan ma a yamarin bun. Mangan mɔn yi a fala yamaan xa, a naxa, “N fan wama siga feni ɛ fɔxɔ ra.” ³ Koni, yamaan yi a fala a xa, e naxa, “I mi sigama. Bayo xa nxu nxu gi, yaxune mi nxu yatɛma, hali nxu fɔxɔ kedenna faxa, e mi na yatɛma. Koni, i tan dangu nxu tan sofa muxu wuli fu ra. Nanara, a lan i lu taani, i nɔɛ nxu maliyɛ dɛnaxan yi.”

⁴ Mangan yi e yabi, a naxa, “Naxan nafan ɛ ma, n na nan ligama.” Sofane yi minima kɛmɛ kɛmɛ yɛɛn nun wuli wuli yɛɛn ma waxatin naxan yi, mangan yi ti taan so dɛɛn na. ⁵ Mangan mɔn yi a fala Yowaba nun Abisayi nun Itayi xa, a naxa, “N bata ɛ mafan, ɛ nama fe ɲaxi yo liga Abisalomi ra, n ma diina.” Sofane birin yi a xuiin namɛ na yamarin fiyɛ kuntigine ma.

⁶ Dawudaa sofane yi mini siga Abisalomi a ganla yɛngɛdeni, yɛngɛn so Eframi fɔtɔnna nin.

⁷ Dawudaa ganla yi Abisalomi a ganla nɔ, e yi muxu wuli mɔxɔɲɛ faxa e ra na lɔxɔni. ⁸ Yɛngɛn yi

so yamanan birin yi. Naxanye faxa fətənni, ne yi wuya dangu naxanye faxa yengeni.

⁹ Na waxatini, Abisalomi yi mini Dawudaa walikene ma. Abisalomi bata yi te sofanla fari. Sofanla yi so wari bili gbeen yiine bun, Abisalomi xunna yi kankan wari yiine longonna ra. A lu bəxən nun kuyen tagi, sofanla yi mini a bun.

¹⁰ Xेमena nde to na to, a fa na fala Yowaba xa, a naxa, “N bata Abisalomi to singanxi wariin bun.”

¹¹ Koni, Yowaba yi a fala xेमen xa, a naxa, “I a to nən? Nanfera i mi a faxa keden na? N yi gbeti gbanan fu soe nən i yii e nun tagixidina nde.”

¹² Koni na xेमen yi a fala Yowaba xa, a naxa, “Hali i gbeti gbanan wuli keden so n yii, n mi tinje fe jaxin lige mangana dii xेमen na, bayo nxu birin a me nən manga yamarini ito fima i tan nun Abisayi nun Itayi ma, a naxa, ‘E xaxili lu Abisalomi xən, muxu yo nama fe jaxin liga a ra.’ ¹³ Xa n yi na liga alo n mi sese mexi, n yi bənoma n niini nən, mangan yi n ma wulen kolonma nən, bayo sese mi luxunje a ma. Nayi, i tan yeteen mi yi n xun mafale.” ¹⁴ Yowaba yi a yabi, a naxa, “N mi n ma waxatin kalama i tan xən.” A yi tanba saxan tongo, a sa e soti Abisalomi kankeni a jenen singanxin na.

¹⁵ Sofa banxulan fuun naxanye yi Yowabaa yenge so seene maxalima, ne yi Abisalomi rabilin, e yi a ranan.

¹⁶ Na xanbi ra, Yowaba yi xətaan fe alogo yengen xa dan. Nayi, Dawudaa sofane yi xete Abisalomi a ganla fəxə ra. ¹⁷ E yi Abisalomi tongo, e yi a woli yili gbeen na fətənni, e gemε gbegebe malan a fari. Na waxatini, Abisalomi a sofane yi e gi, birin yi siga a konni. ¹⁸ Abisalomi yi kende waxatin naxan

yi, a bata yi banxi gbeen ti Manga lanbanni, bayo a yi a mirima nen, a naxa, “Dii xeme mi fa n yii, n xinla luye naxan yii.” Nanara, a yi na banxin xili sa a yete xun ma, naxan mon xili bama han to a Abisalomi a banxina.

¹⁹ Aximaasi, Sadoki a dii xemen yi a fala Yowaba xa, a naxa, “Tin, n xa n gi n sa a fala mangan xa Alatala kitin naxan nagidixi a ma, a yi a so a yaxune yii.” ²⁰ Yowaba yi a fala a xa, a naxa, “Xibaru faji rali mi i ra to, lxo gbete i sa xibaru faji naliye, koni to i mi a xale, bayo mangana dii xemen bata faha.” ²¹ Yowaba yi a fala Kusi kaana nde xa, a naxa, “Siga, i naxan toxi, sa na fala mangan xa.” Kusi kaan yi a xinbi sin Yowaba bun ma, a yi a gi. ²² Aximaasi, Sadoki a dii xemen mon yi a fala, a naxa, “Sese liga, tin, n fan xa n gi Kusi kaan foxo ra.” Yowaba yi a fala, a naxa, “N ma diina, nanfera i waxi i gi feni? Na mi findima xibaru faji ra i tan xa.” ²³ Aximaasi mon yi a fala, a naxa, “Hali fefe liga, n waxi n gi feni.” Yowaba yi a fala a xa, a naxa, “Awa, i gi!” Aximaasi yi a gi mini Yuruden mere yi kirani, a sa dangu Kusi kaan na.

²⁴ Dawuda yi dxi de firinne tagi. Kantan muxun yi siga yinna xun tagi, a yi a yeen nasiga, a yi xemena nde kedenna to fe a giye. ²⁵ Kantan muxun yi gbelegbele, a yi a fala mangan xa. Mangan yi a yabi, a naxa, “Xa a kedenna nan a ra, a fama xibaru faji n nan na.” Na xeraan yi masoma, ²⁶ kantan muxun mon yi muxu gbete fan to gixi. A gbelegbele de kantanna ra, a naxa, “Muxuna nde fan kedenna fama a giye.” Mangan yi a fala, a naxa, “Na fan faan xibaru faji n nan na.”

27 Kantan muxun yi a fala, a naxa, “Muxu singen luxi alo Aximaasi na a ra, Sadɔki a dii xεmεna.” Mangan yi a fala, a naxa, “Xεmε fajin nan a ra, a fama xibaru fajin nan na.” 28 Aximaasi yi gbelegbele, a yi a fala mangan xa, a naxa, “I nuwali.” A yi a xinbi sin mangan yεtagi, a yεtagin yi lan bɔxɔn ma, a yi a fala, a naxa, “Barikan bira Alatala xa, i ya Ala, naxan i yεngε faane soxi i yii, mangana, n kannna.” 29 Mangan yi a maxɔdin, a naxa, “Abisalomi yiyalan?” Aximaasi yi a yabi, a naxa, “N tan i ya walikεεn mayimaxa gbeen to nεn Yowaba nxu nun i ya walikεna nde rafa waxatin naxan yi, koni n mi yi a kolon fefe yi a ra.” 30 Mangan yi a fala, a naxa, “I masiga, i ti be.” Aximaasi yi a masiga, a lu tixi. 31 Kusi kaan fan yi fa. A yi a fala, a naxa, “Mangana, n kannna, n baxi xibaru fajin nan mεdeyi, bayo Alatala bata i ya kitin sa to. Naxanye yi i yεngεma, a bata ne sa i sagoni.” 32 Mangan yi Kusi kaan maxɔdin, a naxa, “Sese mi Abisalomi sɔtɔxi ba?” Kusi kaan yi a yabi, a naxa, “Naxan na banxulanna sɔtɔxi, na xa i yaxune birin sɔtɔ, e nun naxanye birin murutεxi i xili ma.”

19

Dawuda yi a dii xεmεn wuga

1 Nayi, mangan yi kɔntɔfili, a yi te sangansoon kɔε ra taan yinna dεεn xun ma, a lu wugε. A yi lu sigamatini, a falama, a naxa, “N ma dii xεmεna Abisalomi! Hali n tan yi faxa i funfuni nun. N ma dii xεmεna Abisalomi, n ma dii xεmεna!” 2 E yi na fala Yowaba xa, e naxa, “Mangan sunuxin luma Abisalomi wugε.” 3 Na lɔxɔn xunna kenla yi

masara sunun na sofane birin xa. Bayo na lɔxɔni yamana a mɛ nɛn a mangan sunuxi a dii xɛmɛna fe ra. ⁴ Na lɔxɔn yɛtɛni, sofane luxunxin yi so taani alo sofa yagixin naxanye e gixi yɛngɛni. ⁵ Mangan bata yi a yɛtagin luxun, a gbelegbelema, a naxa, “N ma dii xɛmɛna Abisalomi! Abisalomi, n ma dii xɛmɛna, n ma dii xɛmɛna!” ⁶ Yowaba yi so mangan konni, a yi a fala a xa, a naxa, “I bata i ya walikɛne birin nayagi to, naxanye i niin nakisixi, ɛ nun i ya dii xɛmɛne nun i ya dii tɛmɛne nun i ya ɲaxanle nun i ya konyi ɲaxanle birin. ⁷ I rapaxu naxanye ma, i bata ne rafan, i rafan naxanye ma, i yi ne rapaxu. Bayo i bata a yita to, a i ya gali mangane nun i ya walikɛ tinxinxine, a ne bɔtɛ mi i xa. N bata a to iki xa Abisalomi yi lu a nii ra nun to, nxu tan birin yi faxa na, na yi rafan i ma nun. ⁸ Nayi, keli, i mini, i falan ti i ya walikɛne xa. Bayo n bata n kɔlɔ Alatala yi, xa i mi mini muxu keden mi luyɛ i fɔxɔ ra to kɔɛɛn na, na ɲaxuma ayi nɛn dangu tɔrɔn na naxan birin bata liga keli i foningeya waxatin ma han iki.” ⁹ Nayi, mangan yi keli, a dɔxɔ taan so dɛɛn na. E na fala yamaan xa, e naxa, “Mangan dɔxi taan so dɛɛn na.” Yamaan birin yi fa mangan yɛtagi. Na waxatini, Isirayila ganla tan bata yi a gi. Birin bata yi siga e konni.

Dawuda xɛtɛ fena Yerusalɛn yi

¹⁰ Isirayila bɔnsɔnne birin nun yamaan birin yi matandin tima, e naxa, “Mangan bata en ba en yaxune yii, a tan nan en nakisi Filisitine ma, iki a bata a gi yamanani Abisalomi a fe ra. ¹¹ Anu, en Abisalomi naxan sugandixi a xa findi en ma mangan na, na bata faxa. Nanfera nayi,

ε mi Dawuda xilima, ε yi a dɔxɔ mangan na?”
¹² Manga Dawuda yi xerane rasiga a faladeni saraxaraliin Sadaki nun Abiyatari xa, a naxa, “E falan ti Yuda fonne xa, ε naxa, ‘Nanfera ε luun dɔnxɛn na mangan naxɛɛdeni a manga banxini? Anu, n tan yɛtɛna Isirayila kaane miriyane kolon.
¹³ Ngaxakedenmane nan ε ra, en wuli keden, fasa keden. Nayi, ε nama lu dɔnxɛn na xɛtɛdeni mangan ma.’
¹⁴ E mɔn xa a fala Amasa xa, ε naxa, ‘I ngaxakedenma xa mi n na ba? Xa n mi i findi sofa kuntigin na habadan Yowaba jɔxɔni, Ala xa n xa tɔrɔ gbeen sɔtɔ.’ ”
¹⁵ Dawudaa falane yi Yuda muxune birin kɛnɛn, alo muxu kedenna nan yi e ra, e xeraan nasiga a faladeni mangan xa, e naxa, “E nun i ya walikene birin xa xɛtɛ be.”

¹⁶ Mangan yi xɛtɛ han Yurudɛn baani, Yuda kaane yi siga Giligali yi alogo e xa sa mangan nalan, e yi a ragidi Yurudɛn baani. ¹⁷ Gera, Bunyamin kaan naxan keli Baxurin taani, na dii xɛmɛn Simeyi yi na, na yi a mafura e nun Yuda muxune yi godo Manga Dawuda ralandeni.
¹⁸ Bunyamin kaan muxu wuli keden yi biraxi a fɔxɔ ra, Siba fan naxan yi walima Sɔli a denbayaan xa, e nun a dii xɛmɛ fu nun suulunne nun a walikɛ mɔxɔjɛne. Ne yi fa Yurudɛn baan dɛ mangan yɛɛ ra. ¹⁹ Kunkibane yi fa alogo e xa mangana denbayaan xali e nun naxan na mangan kɛnɛn. Na to yelin Yurudɛn baan gidɛ, Geraa dii Simeyi yi bira mangan yɛtagi. ²⁰ A yi a fala mangan xa, a naxa, “Mangan nama n suxu n haken na. N tan i ya walikɛn haken naxan liga i ra i mini lɔxɔni Yerusalɛn yi, jinan na xɔn, i tan mangana.
²¹ Mangana, n kanna, n na a kolon a n bata yulubin

liga, koni i bata a to to, n singe nan faxi i ralandeni Yusufu bənsənnə muxunə birin yεε ra.” ²² Nayi, Abisayi, Seruyaa dii xεmən yi falan tongo, a yi a fala, a naxa, “Simeyi mi lan a faxa ba, a to Alatalaa muxu sugandixin dangaxi?” ²³ Koni Dawuda yi a fala Abisayi nun a xunyen Yowaba xa, a naxa, “Seruyaa dii xεmənə, ε gbee biran nanse yi? Nanferə iki, ε n matandima? N mi waxi Isirayila kaa yo xa faxa to, n laxi a ra a n tan nan Isirayila mangan na to.” ²⁴ Mangan yi a fala Simeyi xa, a naxa, “I mi faxama.” Mangan yi a kələ a xa.

²⁵ Mefiboseti, Səli a dii xεmən fan fa nən mangan nalandeni. A munma yi a sanne maxa, a mi a dε xabene bi, a mi a dugine xa, xabu mangan siga ləxəni han a xεtε ləxəni bəjε xunbenli. ²⁶ A to siga mangan yεtagi keli Yerusalən yi, na yi a maxədin, a naxa, “Mefiboseti nanferə i mi sigaxi n fəxə ra?” ²⁷ A yi a yabi, a naxa, “Mangana, n kanna, n ma walikεən nan n yanfaxi, bayo n tan i ya walikεna a fala nən, a naxa, ‘N nan n ma sofanli tənma nən, n te a fari nxu nun mangan yi siga. Bayo sankalatəən nan i ya walikεən na.’” ²⁸ Koni, a bata sa n tan i ya walikεən mafala n kanna xa. Nayi, mangana, i luxi nən alo Alaa malekana. Naxan nafan i ma, na liga. ²⁹ Bayo muxun naxanye birin n fafe a denbayani, mangan yi lan nun a ne faxa, n kanna, hali na birin, i bata naxanye dεge tabanla ra i bata n tan i ya walikεən basan ne ra. N fe tinxinxin mundun ligaxi n yi n kanna mafan?” ³⁰ Mangan yi a fala a xa, a naxa, “Nanferə i mən falan tima? N bata a ragidi a i tan nun Siba xa bəxəne yitaxun.” ³¹ Nayi, Mefiboseti yi a fala mangan xa, a naxa, “A xa a

birin tongo, amasotɔ n kannu, mangan bata so a banxini bɔɲɛ xunbenli.”

³² Barasilayi, naxan yi kelixi Rogelimi taani Galadi yamanani, na fan godɔ nɛn Yurudɛn baani, e nun mangan yi gidi, a fan xɛtɛ nɛn a fɔxɔ ra baan kidi ma. ³³ Fonna nan yi a ra naxan bata yi ɲɛɛ tonge solomasɛxɛ sɔtɔ, nafulu kan gbee nan yi a ra, a tan nan yi mangan baloma, a yi Maxanayin taani waxatin naxan yi. ³⁴ Mangan yi a fala Barasilayi xa, a naxa, “Fa n fɔxɔ ra Yerusalɛn yi, n nan n yengi dɔxɛ i xɔn ma.” ³⁵ Koni, Barasilayi yi mangan yabi, a naxa, “N mɔn ɲɛɛ yoli sɔtɛ alogo nxu nun mangan xa te nxu bode xɔn Yerusalɛn yi? ³⁶ To n bata fori ɲɛɛ tonge solomasɛxɛ. N nɔɛ a fajin nun a ɲaxin kolonɲɛ ba, n donseen naxan donma, n yi a min, n mi fa nɔɛ na ɲaxunna kolonɲɛ, hanma xɛmɛne nun ɲaxanle sigi sa xuina. Nanfera n finde goronna ra i xun ma? ³⁷ I ya walikɛɛn sigama nɛn i fɔxɔ ra ndedi Yurudɛn baan kidi ma. Koni nanfera mangana, i n saranna fima maani ito ra? ³⁸ Nayi, a lu n xa xɛtɛ n ma taani, n sa faxa n baba nun nna gaburun dɛxɔn ma. Koni a mato, n ma dii xɛmɛn Kimihami ni i ra, a tan nan sigama i fɔxɔ ra, naxan na i kenɛn, i yi na liga a ra.” ³⁹ Mangan yi a fala, a naxa, “Kimihami xa fa n fɔxɔ ra, naxan nafan a ma, n na a lige a xa, i na wa naxan yo xɔn ma n tan yii, n na lige i xa.” ⁴⁰ Yamaan birin to Yurudɛn baani gidi, mangan fan yi gidi, mangan yi Barasilayi sunbu, a duba a xa, Barasilayi yi xɛtɛ a konni. ⁴¹ Mangan yi siga Giligali binni, Kimihami yi biraxi a fɔxɔ ra.

Yuda yamaan birin nun Isirayila yamaan fɔxɔ kedenna bata yi mangan nagidi Yurudɛn baani.

⁴² Koni Isirayila muxune yi fa mangan fεma, e yi a fala a xa, e naxa, “Nanfera nxu ngaxakedenne Yuda kaane i ragidixi Yurudεn baani, ε nun i ya denbayana, anu i ya sofane birin yi i fɔxɔ ra?”

⁴³ Yuda muxune birin yi Isirayila muxune yabi, e naxa, “Bayo nxu barin maso mangan na ε xa. Nanfera ε xɔlɔn na ra? Mangan nan nxu dεgema ba? Hanma a seen nan fixi nxu ma?” ⁴⁴ Isirayila muxune yi Yuda muxune yabi, e naxa, “Nxu gbeen nan mangan na sanja ma fu, nxu gbeen nan Dawuda ra dangu ε ra. Nanara, ε nxu rapaxuxi? Nxu singe mi yi a fala a en ma mangan xa xεtε ba?” Koni Yuda muxune yi falan ti a jaxin na dangu Isirayila muxune ra.

20

Seeba yi murutε Dawuda xili ma

¹ Xεmε fuyantenna nde yi Giligali yi, a xili Seeba, Bikiri a dii xεmεna, Bunyamin kaana. Na yi xɔtaan fe, a gbelegbele, a naxa, “Sese mi en nun Dawuda tagi.

En nun Yese a dii xεmεni ito mi malanxi sese ma. Isirayila kaane, birin xa siga a kon yi.”

² Nayi, Isirayila kaane yi xεtε Dawuda fɔxɔ ra, e bira Seeba fɔxɔ ra, Bikiri a dii xεmεna. Koni, Yuda muxune yi lu e mangan fɔxɔ ra, e yi sa a mati keli Yurudεn baani siga han Yerusalεn yi.

³ Dawuda yi so a banxini Yerusalεn yi. Mangan yi a konyi jaxalan fune tongo a naxanye lu banxin kantandeni. A yi e lu banxina nde kui naxan yi makantanxi ki faɲi, koni e mi fa kafu sɔnɔn, e yi lu ramaraxi han e sayaan lɔxɔni, e lu alo kaɲa gilene.

⁴ Mangan yi a fala Amasa xa, a naxa, “Yuda so-fane maxili, ε birin xa fa be yi benun soqe saxan.”

⁵ Amasa yi sa na yamarin liga, koni mangan lɔxɔn naxan saxi a xa, a yi na radangu. ⁶ Nayi, Dawuda yi a fala Abisayi xa, a naxa, “Seeba, Bikiri a dii xεmεn fe ɲaxin ligama en na nεn dangu Abisalomi ra. I tan yεtεεn xa i kanna walikεne tongo, i yi Seeba sagatan, alogo a nama taa makantanxine li, a lɔ ayi e ma.” ⁷ Yowabaa muxune yi bira Abisayi fɔxɔ ra e nun Keretine nun Pεlεtine, e nun sofane birin. E birin yi mini Yerusalεn yi alogo e xa Seeba sagatan, Bikiri a dii xεmεna.

⁸ E to Gabayon gεmε gbeen yiren li, Amasa yi fa e yεε ra. Yowaba yi maxidixi a sofa dugine yi, e nun a tagixidina, silanfanna yi singanxi naxan na a tεεni. Yowaba yi masoma waxatin naxan yi, silanfanna yi ba fɔlɔ a tεεni. ⁹ Yowaba yi a fala Amasa xa, a naxa, “Ngaxakedenna, i yiyalan?” A yi Amasa dε xaben suxu a yiifanna ra alo a yi a sunbuma nεn. ¹⁰ Silanfanna naxan yi sɔtɔxi Yowaba kɔmεna ma, Amasa mi a yengi lu na xɔn ma. Yowaba yi a sɔxɔn a kuini na ra. Amasa fudi lutine yi sa bɔxɔni, Yowaba mi fa a yεε firinden sin a ma, a yi faxa. Yowaba nun a tada Abisayi yi keli Seeba xili ma, Bikiri a dii xεmεna.

¹¹ Yowabaa sofa keden yi lu tixi Amasa binbin dεxɔn, a naxa, “Ndee Yowaba nun Dawuda a fe yi? Ne xa bira Yowaba fɔxɔ ra.” ¹² Na waxatini, Amasa bata yi a makutukutu a wunli kira tagini. Sofaan yi a rakɔrɔsi, a yi a to birin tixi na. Nayi, a yi Amasa binbin ba kiraan xɔn, a sa a sa xεεn ma, a dugin so a xun na. ¹³ A to a ba kiraan xɔn, birin yi bira

Yowaba fɔxɔ ra, alogo e xa siga Bikiri a dii xɛmɛn Seeba xili ma.

Seeba raɲanna

¹⁴ Yowaba yi Isirayila bɔnsɔnne yamanan birin yigidi a sa Abeli-Beti-Maka taan li. Berimi kaane birin yi e malan, e bira a fɔxɔ ra. ¹⁵ Yowaba nun a ganla yi Abeli-Beti-Maka taan yɛngɛ, bayo Seeba yi na nin, e yi gbingbinna nde rate taan yinna xɔn. E yi lu yinna dinɲɛ alogo a xa bira. ¹⁶ Naxalan xaxilimana nde yi na taani, na yi gbelegbele, a naxa, “N bata ɛ mafan! Ɛ tuli mati! Ɛ tuli mati! Ɛ a fala Yowaba xa a xa fa han be, n waxi falan ti feni a xa.” ¹⁷ Yowaba yi a maso, ɲaxanla yi a maxɔdin, a naxa, “Yowaba nan i tan na ba?” A yi a yabi, a naxa, “Ɔn, n tan nan yati a ra.” Naxanla yi a fala a xa, a naxa, “Nba, i tuli mati n fala xuiin na.” Yowaba yi a yabi, a naxa, “N tuli matixi.” ¹⁸ Nayi, ɲaxanla yi a fala, a naxa, “A fɔlɔni, muxune yi darixi a falɛ nɛn, e naxa, ‘En maxɔdinna ti Abeli taani, en hayun fanma nɛn.’” ¹⁹ Nɔxɔ taan taa bɔɲɛ xunbelixine nun taa tinxinxine nan yɛ Isirayila yi, koni i tan waxi na taan kala feen nin Isirayila yi, naxan findixi munanfan taa gbeen na Isirayila yi. Nanfera naxan Alatala gbeen na, i waxi na kala feni?” ²⁰ Yowaba yi a yabi, a naxa, “N ma miriyaan makuya na ra, sese kala fe mi n kui, hanma n yi sena nde raxɔri. ²¹ Na fe mi a ra mumɛ! Koni, xɛmɛna nde be, naxan sa kelixi Efirami geya yireni, a xili Seeba, Bikiri a dii xɛmɛna. Na bata murutɛ Manga Dawuda xili ma. Ɛ a keden peen yiiba n xa. Nayi, n ganla bama nɛn taan dɛ ra.” Naxanla yi a fala Yowaba xa, a naxa, “Awa, nxu a

xunna wolima i ma nɛn yinna fari ma.” ²² Naxanla yi sa falan ti taan muxune birin xa a xaxilimayani, e yi Bikiri a dii xɛmɛn Seeba xunna bolon a dɛ, e yi a woli Yowaba ma. Yowaba yi xɔtaan fe, sofane yi e masiga taan na, birin yi siga e konne yi. Nayi, Yowaba yi xɛtɛ Yerusalɛn yi mangan fɛma.

Dawudaa kuntigine fe

²³ Yowaba yi Isirayila ganle birin yamarima nɛn Isirayila yi. Bɛnaya, Yehoyadaa dii xɛmɛn nan yi Keretine nun Pɛlɛtine xun na. ²⁴ Adoran nan yi karahan wanle xunna ra, e nun Yosafati, Axiludu a dii xɛmɛn nan yi mangana yenla ra. ²⁵ Sɛbɛli tiin nan yi Sewa tan na. Saraxaraliin nan yi Sadaki nun Abiyatari ra. ²⁶ Dawudaa saraxaralina nde nan yi Ira fan na, naxan yi kelixi Yayiri xabilani.

21

Nɛɛ saxan kamɛna fe

¹ Dawudaa mangayaan waxatini, nɛɛ saxan kamɛn yi so. Dawuda yi Alatala maxɔdin. Ala yi a yabi, a naxa, “Na ligaxi Sɔli nun a denbayana muxu faxan nan ma fe ra, e to Gabayon kaane faxa.” ² Mangan yi Gabayon kaane xili alogo a xa falan ti e xa. Isirayila bɔnsɔnna muxu mi yi Gabayon kaane ra, koni Amordine muxu dɔnxɛne nan yi e ra. Isirayila kaane bata yi e niin nakisin layirin tongo e xa. Koni hali na, Sɔli yi kataxi e faxa feen na bayo Isirayila nun Yuda yɛɛ rasigan xɔnla yi a ma.

³ Dawuda yi Gabayon kaane maxɔdin, a naxa, “N xa nanse liga ɛ xa? Kalan naxan tixi ɛ nɔɛ na yitɔnɛ di alogo ɛ xa duba Alatalaa yamaan xa?”

⁴ Gabayon kaane yi a yabi, e naxa, “Yengɛn naxan nxu nun Sɔli nun a denbayaan tagi, gbetin xa mi na yitɔnma, hanma xɛmana. Anu, a mi lan nxu yi muxun faxa Isirayila yi.” Nayi, mangan yi a fala, a naxa, “Naxan xɔli ɛ ma, ɛ na fala n xa, n xa na liga ɛ xa.” ⁵ E yi mangan yabi, e naxa, “Bayo xɛmɛni ito yi waxi nxu halagi feni, a bata yi a nata nun, a xa nxu halagi, a yi nxu raxɔri Isirayila bɔxɔn ma. ⁶ Nayi, ɛ a bɔnsɔnna muxu solofere so nxu yii, nxu xa e singan Alatala yɛtagi Gabayon taani, Sɔli yi dɔxi taan naxan yi, Alatala mangan naxan sugandixi.” Mangan yi a fala e xa, a naxa, “N na a soma ɛ yii nɛn.” ⁷ Mangan yi Mefiboseti ratanga, Yonatan ma dii xɛmɛna, Sɔli mamandenna, bayo Dawuda bata yi layirin xidi e nun Yonatan tagi Alatala xinli. ⁸ Koni, mangan yi Ayaa dii tɛmɛn Risipaa dii firinne, Aramoni nun Mefiboseti tongo, a naxanye bari Sɔli ma. A mɔn yi Sɔli a dii tɛmɛn Mikali a dii xɛmɛ suulunne tongo, a naxanye bari Barasilayi a diina Adiriyeli ma, Abeli-Mehola kaana. ⁹ E yi e so Gabayon kaane yii, ne yi e singan geyaan fari Alatala yɛtagi. Na muxu soloferene birin yi faxa sanja ma kedenni. E e faxa funde xaba bɔxɔ singen nin.

¹⁰ Risipa, Ayaa dii tɛmɛn yi bɛnbɛnla tongo, a yi a sa fanyen ma a yɛtɛ xa. Keli se xaban fɔlɔn ma han tule igen yi bira bɔxɔni, a xɔline kedima yanyin na, a subene kedi kɔɛɛn na alogo e nama dɔxɔ e binbine ma. ¹¹ Risipa, Ayaa dii tɛmɛna, Sɔli a konyi naxanla naxan naba, e sa na fala Dawuda xa.

¹² Nayi, Dawuda yi sa Sɔli nun a dii xɛmɛn Yonatan xɔnne maxili Yabɛsi kaane ra Galadi yamanani, naxanye bata yi e ba e funfuni Beti-San

yi, Filisitine e singan denaxan yi e Səli nə waxatin naxan yi Gilibowa yi. ¹³ Dawuda yi Səli nun Yonatan xənnə tongo Yabəsi yi. Muxu soloferen naxanye singan, e yi ne fan xənnə malan. ¹⁴ E sa Səli nun a dii xəməն Yonatan xənnə maluxun Bunyamin yamanani Sela yi, Kisu gaburun na, Səli fafe. Mangan yamarin naxanye birin fi, e yi ne birin liga. Na xanbi ra, Ala yi hinan yamanan na.

*Yengən Filisitine xili ma
Taruxune Singen 20.4-8*

¹⁵ Filisitine mən yi Isirayila yengə. Dawuda nun a walikene yi godo, e yi Filisitine yengə. Xadanna yi so Dawuda fatini. ¹⁶ Isebi-Benobi, Refa* yixətəna nde yi a nata a xa Dawuda faxa. Silanfan nənən yi singanxi a tagi xidin na e nun sulan yi tanban naxan jəe ra naxan binyan yi dangue kilo saxan na. ¹⁷ Koni, Abisayi, Seruyaa dii xəməն yi fa Manga Dawuda mali, a na Filistin faxa. Nayi, Dawudaa muxune yi e kələ, e naxa, “I mi fa sigama nxu fəxə ra yengəni, alogo mangayaan nama ba Isirayila yi.”

¹⁸ Na xanbi ra, yengən mən yi keli Gobi yi Filisitine xili ma. Nayi, Xusa kaan Sibekayi yi Safi faxa, Refa yixətəna nde nan yi na ra.

¹⁹ Yengə gbətə mən yi keli Gobi taani Filisitine xili ma. Bətəlemi kaan Yari a diina Elexanan yi Gati kaan Goliyati faxa, naxan ma tanba yi gbo alo gbindonna.

²⁰ Yengə gbətə mən yi keli Gati taani. Mənni, xəmə kuyena nde yi na, naxan yii soli sennin nun san

* **21:16:** yi findixi muxu kuyene bənsənna benban nan na.

soli sennin kan yi a ra, e birin malanxina mɔxɔɲɛn nun naanin. Refa yixɛtɛn nan yi na fan na. ²¹ A yi Isirayila kaane konbi. Dawuda tada Simeyaa dii xɛmɛn Yonatan yi a faxa. ²² Na sofa naaninna naxanye yi kelixi Gati taani Refa bɔnsɔnni, Dawuda nun a sofane yi ne birin faxa.

22

¹ Dawuda bɛtini ito ba Alatala nan xa, Ala to a ba a yaxune birin yii e nun Sɔli yii.

² A yi a fala, a naxa,
Alatala nan n ma fanyen na,
n ma yinna, n natanga muxuna.

³ N ma Ala nan n ma gɛmɛ gbeen na,
n na n luxunma naxan kui.
A tan nan n yɛ masansan wure lefaan na,
e nun marakisi tiina
naxan luxi
alo n ma faran makantanxina,
n nakisidena.

A tan nan n xunbama gbaloni.

⁴ Tantunna Alatala xa!

N na a xili,
a yi n nakisi n yaxune ma.

⁵ Sayaan bata yi a xunfanna radin n xunna ma
alo fɔxɔ igena,
a yi n magaxuma
alo baan xɔɲɛxina.

⁶ Sayaan bata yi n nabilin a yɔlɔnxɔɲne ra.
A a lutine rati n yɛɛ ra.

⁷ N ma tɔrɔni,
n na Alatala xili nɛn,
n yi n xui ramini n ma Ala ma.

A yi n xuiin me a Batu Banxini,
a yi a tuli mati n gbelegbele xuiin na.

⁸ Nanara, bɔxɔn yi maxa.

Kuyen bun tiine yi yigisan,
e xuruxurun Ala xɔlɔn bun.

⁹ Tutun yi mini a nɔɛni.

Halagi ti tɛɛ dɛgɛn nun tɛɛ wolonne yi mini a dɛ.

¹⁰ Ala yi kuyen nafulunɲɛ ayi

alo kɔlimɔna, a yi godo,
kunda yidimixina a sanne bun.

¹¹ A te maleka gubugubu kanna fari,

a tukan xulɛn,

a siga foyeni.

¹² A yi a luxun dimini,

naxan nabilinxi kunda gbeen na,

a yi yidimixi alo ige tilinxina.

¹³ Kɛnɛn gbeen yi minima a yɛɛ ra,

tɛɛ dɛgɛn yi minima naxan yi.

¹⁴ Alatala yi a kuye sarinna xuiin namini kore,

Kore Xɔnna Ala xuiin yi me.

¹⁵ A yi a xalimakunle woli a yaxune ma,

a yi e raxuya ayi.

A yi galanna ragodo e ma,

e birin yi e gi.

¹⁶ Alatala to a kɔnkɔ e ma,

a xɔlɔn to keli alo foye gbeena,

fɔxɔ igen xɔnna yi mini kɛnɛnni

bɔxɔn bunna yi to.

¹⁷ Ala yi a yiini bandun keli kore,

a n suxu,

a yi n ba igen tilinxi yireni.

¹⁸ A yi n xunba n yaxu sɛnbɛmane ma,

e nun n yenge faan naxanye yi maxɔdɔxɔ n xa.

¹⁹ E n yenge nen,
n yi tɔrɔxi waxatin naxan yi,
koni Alatala yi n mali.

²⁰ A n ba nen gbaloni,
a yi n xɔrɔya,
a yi n nakisi
bayo n nafan a ma.

²¹ Alatala yi n kɔntɔnna fi n ma
bayo n bata tinxinɲe ayi a yee ra yi,
a n kɔntɔnna fi n ma
lan n yiine sariɲanna ma.

²² Bayo n bata lu Alatalaa kirane xɔn ma,
n mi n makuyaxi n ma Ala ra
alo muxu ɲaxine.

²³ N bata a sariyane birin suxu,
n mi tondixi a tɔnne suxe.

²⁴ N bata n yete ratanga haken ma,
fe yo mi n na a yee ra yi.

²⁵ Nanara, Alatala yi n kɔntɔnna fi n ma,
bayo n bata tinxinɲe ayi a yee ra yi,
n yiine sariɲanxi a yee ra yi.

²⁶ Naxan na tinxinɲe ayi,
i ya tinxinyaan yitama nen na ra.
Fe mi naxan na,

i ya fetareyaan yitama nen na ra.

²⁷ Naxan na sariɲanɲe ayi,
i ya sariɲanna yitama nen na ra.
Koni naxan yidɔxi,
i na suxu kiin kolon.

28 Bayo i tan nan yiigelitəne rakisima,
i mən yi wasodene fe ragodo.

29 Alatala, i tan nan n ma kənenna ra.
I tan nan n ma dimini yalanma, Alatala.

30 En birin nɛma a ra,
n ganla yɛngɛma nɛn,
nxu nun n ma Ala nɛma a ra,
n tunganma nɛn yinna xun ma.

31 Alaa kirane kamalixi feu!
Alatalaa falane tinxin.
Naxanye na e luxun a yi,
a ne kantanma nɛn
alo yɛ masansan wure lefana e yɛɛ ma.

32 Nde gbɛtɛ Ala ra,
ba Alatala ra?
Nde en ma fanyen xɔdɛxɛn na,
ba en ma Ala ra?

33 Ala nan n makantanma fangani,
a tan nan kira kamalixin yitama n na.

34 A tan nan n naxulunma ayi mafuren
alo wondene,
a n nate geyane fari.

35 A bata n maxaran yɛngɛn ma,
nanara n nɔxi sulan xali xɔdɛxɛn bandunɲɛ.

36 I bata n nakisi
alo wure lefa yɛ masansanna,
i ya fanna n sɛnbɛn gboma ayi.

37 I bata kira gbeeni tən n xa
alogo n nama bira.

38 N bata bira n yaxune fɔxɔ ra,
n yi e halagi.

N mi tinxi xɛtɛ e fɔxɔ ra

fɔ n na e raxəri.

³⁹ N na e raxəri nɛn,
n yi e yibutuxun,
e mi fa kelima sənən,
e yi bira n sanna bun ma.

⁴⁰ I sɛnbɛn soma n yii yɛngɛ so feen nan na,
i n yaxune xinbi sin n bun ma.

⁴¹ I n yaxune ragima n yɛɛ ra,
naxanye yi n naɲaxuxi,
n ne halagi.

⁴² E gbelegbelema malina fe ra,
koni e mi marakisima yo sətɔma,
E Alatala xilima,
koni a mi e yabima.

⁴³ N na e yilunburunma nɛn
alo gbangbanna,
foyen sigama naxan na.
N na e yibɔma nɛn,
n yi e yibodon
alo bɛndɛna kiraan xən.

⁴⁴ I n natangama yama murutɛxin ma,
i yi n findi siyane xunna ra.
N mi muxun naxanye kolon,
n nɔn sətɔma ne xun na.

⁴⁵ Xɔɲɛne n matɔxɔma,
n nɛɛn fa falan ti tun,
e bata n xuiin suxu.

⁴⁶ E yii xudi tuma ayi,
e fa xuruxurunɲɛ,
sa keli e yinne kui.

⁴⁷ Alatala na!
Tantunna xa fi n natangamaan ma!

N nakisimana Ala xa batu!

⁴⁸ Ala nan n gbeeᵐᵒᵗᵒ tiin na,
naxan siyane sama n ma nᵒᵗᵒn bun ma.

⁴⁹ A n natangama n yaxune ma.

I xunnayerenna fima n ma
n yaxune xun na,
i yi n ba gbalotᵒne yii.

⁵⁰ Nanara, n na i tantunma siyane tagi.

Alatala, n yi i xinla binya bᵗini.

⁵¹ A nᵒ gbeene fima nᵗn a mangan ma.

A yi a hinanna yita a muxu sugandixin na,
Dawuda nun a yixᵗᵗene han habadan.

23

Dawudaa fala dᵒnxᵗene

¹ Dawudaa fala dᵒnxᵗene nan itoe ra.

Dawudaa falane ni itoe ra,

Yese a dii xᵗmᵗna,

xᵗmᵗ tide kan gbeena falane,

Yaxubaa Ala naxan masusanxi

mangayaan xili yi,

e nun Isirayilaa bᵗi ba fajina.

² “Alatalaa Nii Sarijanxin falan tixi

n tan nan xᵗn,

a falan soma n tan nan dᵗ.

³ Isirayilaa Ala bata falan ti,

Ala, Isirayila kantan fanyen bata a fala n xa, a

naxa,

‘Mangan naxan na lu muxune xun na tinxinni,

Ala yᵗᵗragaxuni,

⁴ na kannaxuni

alo xᵗᵗnna kᵗᵗenna,

sogen na te xətənni
kunda yo mi na,
fata a wuyenna ra,
sansine minima nən bəxən ma tulen fa xanbini.’

⁵ A mato, Ala naxan nabaxi n ma denbayaan xa,
a bata habadan layirin xidi n xa,
a naxan xidixi sariyane xən
naxanye a makantanma.

Yeyε a xunnayerenna fima n ma,
a yi n ma fe ragidixine rakamali.

⁶ Koni fuyantenne birin luxi nən,
alo wudi ɲali kanna
naxan nawolima ayi,
muxu yo mi e tongε a yiin na.

⁷ Muxun naxan nεma a yiin diɲε e ra,
na kanna wuren nan nawalima
hanma tanba wudi daxina,
e birin yi gan, e halagi sa!”

*Dawudaa sofa wεkilεxine fe
Taruxune Singen 11.10-47*

⁸ Dawudaa sofa wεkilεxine xinle ni itoe ra:
Yosebi-Basebeti Takeməni kaana, a yi Dawuda
kantan muxu sofa fajine nan ye. A mən yi xili
Adino Esini kaana, a tan nan muxu kεmε solo-
masεε faxa tanban na yεngε kedenni.

⁹ A firinden findi Axoxi xabilan muxuna nde
Dodo a diina Eleyasari nan na. A yi sofa wεkilεxi
saxanne ye Dawuda fəxə ra, naxanye e dε ɲaxu
Filisitine ma naxanye yi malanxi yεngε so xinla
ma. Isirayila sofa ganla yi xεtε xanbin na geyane
fari, ¹⁰ koni Eleyasari a səbε so nən, a lu Filisitine
faxε han xadanna yi xiin naso a yiini silanfanna

fεεn ma. Na lɔxɔni, Alatala yi xunnayeren gbeen fi Isirayila ma. Sofaan bonne yi faxi faxa muxune seene nan tun tongodeyi Eleyasari fɔxɔ ra.

¹¹ Harara kaana Xage a dii xεμεn Sama fan yi na. Filisitine bata yi e malan Lehi yi, toge xεεna nde ma. Isirayila sofa ganla yi e gi Filisitine bun ma. ¹² Koni, Sama yi lu tixi xεεn tagi, a yi xετε a Filisitine yεngε. Alatala yi xunnayeren gbeen fi Isirayila ma.

¹³ Lɔxɔna nde, murutu xaba waxatini, kuntigi tonge saxanne muxu saxan yi godo Dawuda fema Adulan faranna ra. Filisiti ganla yi malanxi Refa lanbanni waxatin naxan yi. ¹⁴ Dawuda yi a yire makantanxi fajini waxatin naxan yi, Filisiti ganla nde yi Betεlemi yi.

¹⁵ Dawuda yi a waxɔn feen fala, a naxa, “Ige ramara yinla naxan Betεlemi so dεεn na, nde nɔε fε na igen na, a fa a so n yii, n yi n min?” ¹⁶ Nayi, na sofa wεkilεxi saxanne yi so fangani Filisitine daaxadeni. E sa igen ba ige ramara yinla ra Betεlemi so dεεn na. E yi a xali Dawuda xɔn, koni mangan yi tondi a minjε, a yi a bɔxɔn saraxan na Alatala yεtagi. ¹⁷ A yi a fala, a naxa, “Alatala, gbalon na a ra n xa, xa n igeni ito min. A luxi nεn alo muxune wunla, naxanye sigaxi igeni ito badeni, e lu sayaan dε!” Nayi, a tondi a minjε. Na sofa wεkilεxi gbee saxanne na nan liga.

¹⁸ Abisayi, Yowaba tada, Seruyaa dii xεμεn yi Dawuda makantan sofa kεndεne nan ye. A tan nan muxu kεmε saxanna faxa a tanban na lɔxɔ kedenni. A fan yi xinla sɔtɔ alo na muxu saxanne.

¹⁹ A xunnayeren gbeen sɔtɔ nεn dangu bonne ra. A

yi findi muxu saxanne kuntigin na, koni a mi yi e ye.

²⁰ Benaya, Kabaseeli kaana, Yehoyadaa dii xemena, sofa wɛkilɛxi gbee nan yi na ra, naxan kabanako fe wali wuyaxi ke. A tan nan Moyaba sofa wɛkilɛxi firinne faxa. Lɔxɔna nde, xunbeli gbeen yi godon waxatin naxan yi, a tan nan mɔn godo ige ramara yinla ra, a yi yatan faxa. ²¹ A tan nan mɔn Misiran sofa gbee magaxuxina nde faxa, tanban yi naxan yii. Benaya yi godo a fɔxɔ ra gbengbetenna ra a yii, a yi a tanban ba a yii, a yi a faxa a ra. ²² Benaya, Yehoyadaa dii xemen na nan liga. A yi xinla sɔtɔ alo sofa wɛkilɛxi saxan singene. ²³ A yi binye gbeen sɔtɔ dangu sofa tonge saxanne ra, koni a mi yi sofa muxu saxan singene ye. Dawuda yi a findi a kantan muxu sofa tonge saxanne kuntigin na.

²⁴ Muxuni itoe fan yi na muxu tonge saxan ganla ye:

Asaheli, Yowaba tada,

Elexanan, Dodo Betɛlemi kaana dii xemena,

²⁵ Sama nun Elika, Harodi kaane,

²⁶ Xɛlesi, Paliti kaana,

Ikɛsi a dii xemena Ira, Tekowa kaana,

²⁷ Abiyeseri, Anatɔti kaana,

Mebunnayi, Xusa kaana,

²⁸ Salamɔn, Axoxi xabilan muxuna,

Maharayi Netofa kaana,

²⁹ Xɛlɛbi, Banaha Netofa kaana dii xemena,

Itayi, Bunyamin kaana keli Gibeya yi, Ribayi a dii xemena,

³⁰ Benaya, Piraton kaana,

Hidayi, keli Gaasa baa yireni,

³¹ Abi-Alabon, Aruba kaana,
 Asamaweti, Baxurin kaana,
³² Eliyaba, Saalabon kaana,
 Yasen ma diina nde, Yonatan,
³³ Sama, Harara kaana,
 Axiyama, Sarari Harara kaana dii xemena,
³⁴ Elifeleti, Axasibayi a dii xemena,
 Maka taa kaana nde mamandenna,
 Eliyami, Giloha kaana Axitofeli a dii xemena,
³⁵ Xesirayi, Karemele kaana,
 Paarayi, Araba kaana,
³⁶ Yigali, Natan Soba kaana dii xemena,
 Bani, Gadi bənsənnə muxuna nde,
³⁷ Amonin Səleki nun
 Beroti kaan Naxarayi,
 naxan yi Seruyaa dii xemen Yowaba a yenge so
 seene maxalima nun
³⁸ Ira nun Garebi, Yitiri xabilan muxune,
³⁹ e nun Yuriya, Xiti kaana.
 E birin malanxina muxu tonge saxan e nun
 solofere.

24

Dawuda yi Isirayila yamaan yate

¹ Alatala mən yi xələ Isirayila kaane ma. A yi Dawuda radin e xili ma, a yi a fala, a naxa, “Siga, Isirayila nun Yuda muxune yate.”

² Nayi, mangan yi a fala sofa kuntigin Yowaba xa, naxan yi a fema, a naxa, “Sa Isirayila bəxən birin yisiga keli Dan ma han sa dəxə Berisebara. Yamaan xa yate, bayo n waxi muxune yaten kolon feni.” ³ Yowaba yi mangan yabi, a naxa, “Mangana, Alatala i ya Ala xa yamaan nawuya ayi

dɔxɔde keme, n kanna yeene yi a to. Koni nanfera, n kanna, i waxi na liga feni?” ⁴ Koni mangan yi kankan a yamarin ma dangu Yowaba nun kuntigi gbeene gbeen na, e yi mini, e yi Isirayila yamaan yate. ⁵ E yi Yuruden baan gidi, e sa a folo Aroyeri taan ma e nun taan naxan baan de, dangu Gadi yi, siga Yaaseri binni. ⁶ E siga Galadi yamanan nun Kadesi yi Xiti yamanani. E siga Dan yi e nun Sidon nabilinne. ⁷ E siga Tire taa rakantanxini, e nun Xiwine nun Kanan kaane taane birin yi. E sa a ranan Yuda yiifari foxon ma Beriseba yi. ⁸ E yi yamanan birin yisiga na kiini, kike solomanaanin xi mɔxɔɲe, e sa Yerusalen li. ⁹ Yowaba yi yamaan yatɛn xasabin so mangan yii: Xeme wuli keme solomasexe yi Isirayila yi naxanye yi nɔe yengen soe, wuli keme suulun Yuda yi.

Dawudaa yulubin yi saran a ra

¹⁰ Dawuda bɔɲɛn yi ranaxu a ma a yelin xanbini yamaan yate. Dawuda yi a fala Alatala xa, a naxa, “N yulubi gbeen nan ligaxi ito ra. Iki, n bata i mayandi, i xa diɲa n tan, i ya walikɛɛn yulubin ma. N bata xaxilitareyaan liga.”

¹¹ Alatala yi falan ti Dawuda kawandi muxun Nabi Gadi xa, a naxa, ¹² “Siga Dawuda fema, i sa a fala a xa, i naxa, ‘Alatala naxa iki: N bata tɔɔ saxan nagidi i ma, keden sugandi. I na naxan sugandi, n na nan ligama i ra.’ ” ¹³ Gadi yi fa Dawuda konni, a fa ito fala a xa, a naxa, “Nɛɛ solofere kamɛn xa so i ya yamanani ba, hanma i yi i gi i yaxune yeɛ ra kike saxan, hanma xi saxan furen yi so i ya yamanani? I miri, i yi a fala n xa n lan n xa sa naxan fala Ala xa naxan n xexi.”

¹⁴ Dawuda yi a yabi, a naxa, “N sɔxɔɛ gbeeni, koni n wɛkilɛxi n lu Alatalaa sagoni, benun n xa lu muxune sagoni, bayo Alatala kininkinin.”

¹⁵ Alatala yi furen nafa Isirayila yi keli na xɔtɔnna ma han waxati fixina, keli Dan ma han sa dɔxɔ Beriseba ra. Muxu wuli tonge solofere yi faxa yamanani. ¹⁶ Malekan yi a yiini bandun Yerusalɛn xun ma alogo a xa a kala, Alatala yi sunu na tɔrɔna a fe ra, maleka kala tiin naxan yi tixi yamaan tagi, a yi a fala na xa, a naxa, “A bata radangu ayi. I yiin naxɛtɛ fa.” Alatalaa malekan yi Arawuna Yebusu kaana xɛɛn lonna nan dɛxɔn.

¹⁷ Malekan naxan yi yamaan naxɔrima, Dawuda na to waxatin naxan yi, a yi a fala Alatala xa, a naxa, “N tan nan yulubin ligaxi. N tan nan kalan tixi, koni yamani ito nanse ligaxi? Nayi, i yiin xa lu yitexi n tan nun n ma denbayaan nan xili ma.”

Dawuda yi saraxa ganden nafala

¹⁸ Na lɔxɔ kedenni, Gadi yi fa Dawuda fɛma, a yi a fala a xa, a naxa, “Siga Yebusu kaana Arawunaa murutu lonna ma, i sa saraxa gandena nde rafala mɛnni Alatala xa.” ¹⁹ Gadi a falan ma, Dawuda yi siga mɛnni alo Alatala a yamari a ma kii naxan yi. ²⁰ Arawuna yi mangan nun a walikɛɛn to fɛ a ma, nayi Arawuna yi mini, a yi a xinbi sin mangan bun ma, a yetagin yi lan bɔxɔn ma. ²¹ Arawuna yi a maxɔdin, a naxa, “Nanfera, n kannu, mangan fama a walikɛɛn fɛma?” Dawuda yi a yabi, a naxa, “N bata fa alogo n xa i ya xɛɛn lonna sara i ma, n yi saraxa ganden nafala Alatala xa alogo furen xa masiga yamaan na.” ²² Arawuna yi a fala

Dawuda xa, a naxa, “Naxan birin nafan i ma, na tongo, i yi a fi Ala ma. A mato, jingeni itoe finde nɛn saraxa gan daxine ra, jingen xɛɛ ra bɔnbɔ seni itoe nun xun xidi wudin yi findi yegen na. ²³ Mangana, n bata a birin so i yii. Alatala, i ya Ala xa tin i ya saraxan na.” ²⁴ Koni, mangan yi a fala Arawuna xa, a naxa, “I nama sese fi n ma. N waxi nɛn i xa a mati n ma. N mi saraxa gan daxi fixine bama Alatala xa n ma Ala.” Dawuda yi xɛɛn lonna nun jingene sara gbeti gbanan tonge suulun na. ²⁵ Dawuda yi saraxa ganden nafala mɛnni Alatala xa, a saraxa gan daxine nun bɔɲɛ xunbeli saraxane ba. Nayi, Alatala yi dija yamaan ma, furen yi masiga Isirayila yamaan na.

Kisin Kiraan Kitabuna

The Holy Bible in the Yalunka language of Guinea.

La Sainte Bible en langue Yalunka avec le titre: «Kisin Kiraan Kitabuna» Publié par Traducteurs Pionniers de la Bible en collaboration avec la mission MCA à la Préfecture de Faranah, République de Guinée 2012

Copyright du text: © 2012—Traducteurs Pionniers de la Bible. Cette création est mise à disposition selon le Contrat Paternité-Pas d'Utilisation Commerciale-Pas de Modification 3.0 Unported disponible en ligne

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> ou par courrier postal à Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California 94105, USA.

copyright © 2012 Pioneer Bible Translators

Language: Yalunka

Translation by: Pioneer Bible Translators

..

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

47153269-13a8-5fdd-8537-530b29da9f78